Başmuharriri:
Ahmet Emin YALMAN
Telefon: 24136 — Telgraf VATAN İst.
VATANEVİ — Cağaloğlu, Molla Fenari S. 32
8 TEMMUZ 1941
SALI

VATAN

Fiyatı 5 Kuruş
SİYASİ SABAH GAZETESİ
Yıl: I — Sayı: 316

Millî Piyango dün çekildi
Kazanan numaralar 2 nci sayfamızdadır

Refah faciası şehitlerinin

Aziz hatıraları için dün iki matem ihtifali yapıldı

Yegâne tesellimiz bu kahraman Türk çocuklarının vatan uğrunda vazifelerini yaparken şehit düşmüş olmalarıdır

Refah faciası şehitleri için denize atılacak çelenkler

Bundan on beş gün kadar evvel, bir pazartesi gecesi, Mersinden İskenderiyeye hareket eden bir gemimiz ve onun içinde bulunan yüzlerce kahraman vatan evlâdı, hain bir torpilin ani sademesile Akdenizin mavi suları arasına gömülerek kayboldular.

Evet 15 gün evvel karanlık bir gecede Akdenizin dalgaları arasında hayatlarını söndüren bu kahraman evlâtlar, Mersinden ayrıldıkları gün, muhakkaktı ki, asırlarca evvel, bir Türk gölü haline konan Akdenizde, dedeleri, Barbaroslar, Turgutlar, Piri reisler gibi korku denilen şeyi akıllarına bile getirmiyorlardı.

Onların bildikleri ve yapmağa çalıştıkları yegâne şey, kendilerine verilen emirdi.

Türk ordusunu, Türk donanmasını velhasıl Türk varlığını kuvvetlendirmek için verilen her emir onlarca mukaddesti.

Onlar bu mukaddes vazifenin kurbanı oldular. Evet, bundan on beş gün evvel kahbe bir torpile kurban giden kahraman şehitlerimizin yüksek hatıralarını tebcilen dün sabah şehrimizde hazin bir ihtifal yapıldı.

Sabah saat on buçuğa yaklaşıyordu. Kasımpaşada, Deniz Komutanlığı

(Devamı Sa. 5, Sü. 1 de) */*/

Refah faciası kurbanları için yapılan ihtifalde selâm resmi yapılıyor

Yakın sulh ümitleri var mı?

Almanya, gönül hoşluğuna dayanır bir dünya nizamına iştirake karar vermedikçe ve demokrasi âleminin beklediği teminatı göstermedikçe sulh yolu açılamaz.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Sulh yakındır. Almanya Rusyaya hücum etmekle ve bolşevizmi yıkmıya çalışmakla bu kapıyı açmıştır.»

Almanyanın son taarruzu başladıktan sonra böyle bir ümide kapılanlar eksik olmuyor. Fakat ümitleri, duydukları sulh arzusunun neticesi midir, yoksa ortalıktaki hakikî imkânların bir ifadesi midir? Bu cihet münakaşaya muhtaçtır.

Şurasına şüphe yok ki, İngiltere ve Amerikada, nazi ve komünizm siyasî mezheplerinin kavgaya tutuşmasından memnun olanlar vardır.

Kendi akidelerine göre, bunlardan kimi Almanya tarafının, kimi Rusyanın bu mücadeleden üstün çıkmasını istiyorlar. Fakat Almanya, komünizmin ana ocağına hücum etti ve bunu «medeniyete hizmet etmek» iddiasile yaptı diye İngiltere ve Amerikanın derhal Almanyaya el uzatacaklarını farzetmek İngilizlerle, Amerikalıların ne sebeple Almanlara husumet duyduklarını tamamile hatırdan çıkarmak olur.

Eğer İngilterenin, Almanyanın ilk hamlede kendisine dokunmıyacağına ve Rusya ile uğraşacağına bakarak hoşnutluk duyması lâzım gelseydi kendi zaafını ve Almanların kuvvetini pek iyi bildiği halde harbe atılmazdı. B. Chamberlain'in sulh diye çıldırmasına rağmen İngiltere, harbi göze almış ve Amerikadaki şiddetli mukavemetleri kırarak Amerikalıları arkasına katabilmiştir. Çünkü, Alman askerî kudretinin sözüne inanmak caiz olmadığına, bu kudretin gözüne kestireceği her hedefe ilk fırsatta saldıracağına kaildir. İngiltere bu esaslı ve

(Devamı: Sa. 5, Sü. 7 de) —

Almanlara göre

Besarabyada Rus mukabil taarruzları püskürtüldü

Ukraynada Rus ric'ati devam ediyor

400 Rus tayyaresi Almanlar tarafından düşürüldü

15 tank, 20 kamyon tahrîp edildi

Berlin, 7 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

Besarabyada Alman ve Rumen kıtaları düşmanın mukabil taarruzlarını tardettikten sonra ilerlemeğe devam etmektedirler.

Bukovina mıntakasında Rumen kıtaları ve bu mıntakanın şimali garbisinde Macar kıtaları Dniyester nehrinin yukarı mecrasına varmışlardır. Çernoviç işgal edilmiştir.

Galiçya'da Serth'in ilerisindeki cephede düşmanın takibine devam edilmektedir. Pripet bataklıklarının şimalinde Alman ordusunun birlikleri ilerlemekte, Dniyeper ve Dvina'nın yukarı mecrası istikametinde uzanan cephede çarpışmaktadırlar.

Alman - Finlândiya kıtalarının harekâtı plân mucibince devam etmektedir.

Alman tayyareleri pazar günü düşmanın bir çok tanklarını, zırhlı kamyonlarını imha etmişler, Sovyet bataryalarını işe yaramıyacak bir hale getirmişler, bir çok trenleri, yolları, cephane depolarını tahrip etmişlerdir.

Bundan başka Ukrayna'da ricat eden kıtalara ve düşmanın müstahkem mevzilerine karşı da hava taarruzları yapılmıştır.

Diğer birlikler Smolensk mıntakasında ve Peipur gölünün şarkında düşman kıtalarını bombardıman etmişlerdir.

(Devamı Sa. 5, Sü. 2 de) ///

Amerika

Deniz kuvvetleri İzlandaya geldi

İleride İngiliz deniz kuvvetleri yerine ikame edilecek

Vaşington, 7 (A.A.) — Amerikan deniz kuvvetleri İzlanda'ya gelmislerdir.

B. Roosevelt, Amerikan deniz kuvvetlerinin İzlanda'ya muvasalatlarını ve bu kuvvetlerin ileride İngiliz deniz kuvvetlerinin yerine ikame edileceklerini bildirmiş ve Amerikanın Atlantik sevkulceyş ileri karakollarının Amerikaya karşı hava ve deniz üssü olarak kullanılmasına müsaade edemiyeceğini ilâve etmiştir.

Le Temps diyor ki:

Muayyen şartlar altında

Türkiyenin harbe müdahalesini düşünenler yanılmıştır

Türkiye, tecavüze uğramadıkça silâha sarılmamak azminde

Lyon, 7 (A.A.) — Ofi:

Le Temps gazetesi, başmakalesinde diyor ki:

Dr. Refik Saydam'ın Büyük Millet Meclisi huzurundaki beyanatı, Türkiyenin vaziyetini tam

(Devamı Sa. 5, Sü. 1 de) X/X

İkdam refikimiz muvakkaten tatil edildi

İkdam refikimiz bugünden itibaren Heyeti Vekile kararile muvakkaten tatil edilmiştir.

Sovyetlere göre

Ostrov'da Rus mukabil taarruzu devam ediyor

Merkezde büyük tank muharebeleri oluyor

Riga körfezinde iki Alman destroyeri batırıldı

Almanlar Leningrada 147 kilometrede

Moskova, 7 (A.A.) — Resmi tebliğ:

6 Temmuzda Ostrov, Novograd ve Polotse mıntakalarında kuvvetlerimizle Alman zırhlı birlikleri arasında geniş mikyasta muharebeler olmuştur.

Ostrov mıntakasında şiddetli bir mukabil taarruza geçen kıtalarımız düşmana ağır zayiat verdirmişlerdir. Muharebeler devam etmektedir.

Merkez mıntakasında Kızılordunun bir mukabil taarruzu neticesinde hâlen büyük bir tank muharebesi cereyan etmektedir. Öğleden sonra Sovyet kıtaları Bukovina mıntakasında mukabil taarruza geçmişlerdir. Düşmanın Dnieper nehrini geçmek için

(Devamı Sa. 5, Sü. 6 da) ***

Kara sularımızda bir hâdise

Fransız bandıralı bir vapur Antalya önünde torpillendi

Türk hükûmeti, kara sularında vukubulan bu hâdiseden dolayı İngiliz hükûmetini protesto etti

Ankara, 7 (A.A.) — Haber aldığımıza göre, geçen cumartesi günü Fransız bandırası altında seyretmekte olan Saint - Didier vapuru, Türk karasuları haricinde İngiliz tayyarelerinin hücumlarına maruz kalmış ve Antalya limanının önüne geldiği vakit tayyarelerden atılan iki torpille berhava edilmiştir.

Bu vapurda 205 i er, 34 ü erbaş, 25 i subay ve 16 sı vapur mürettebatı olarak mevcut bulunan 280 kişiden 260 ı kurtarılarak sahile hastahaneye kaldırılmıştır.

Tayyarelerden atılan torpiller ile Antalya limanı tesisatında bazı hasar vukua gelmiş ise de nüfusça zayiat olmamıştır.

Türk hükûmeti, karasularında vukubulan bu hâdiseden dolayı İngiltere hükûmetini protesto etmiştir.

Japonya Ne yapacak?

Rusyaya yapılan yardım vaatleri

Japonyanın vaziyetini müşkülleştirdi

Vichy, 7 (A.A.) — Havas - Ofinin siyasî muharriri yazıyor:

Siyasî mahafilin dikkat nazar-

(Devamı Sa. 5, Sü. 3 de) X/X

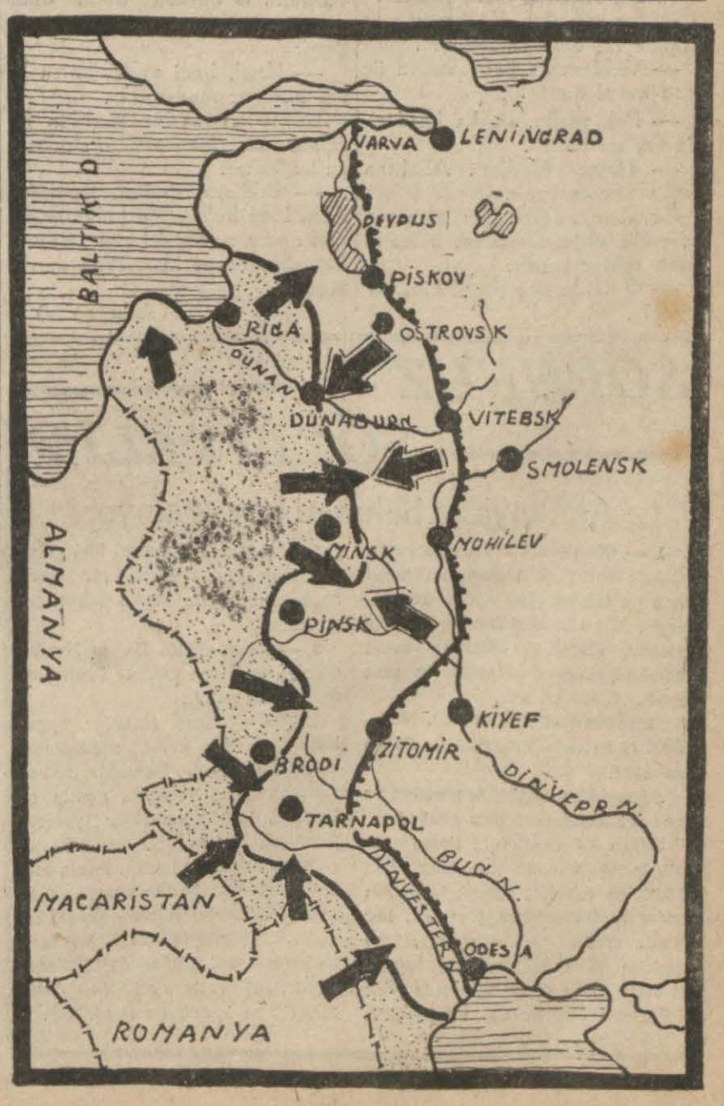

HARP VAZİYETİ

Rus ordularının mukavemeti henüz kırılmış değildir

Yazan: **İhsan BORAN**

Alman orduları, ilk hudut muharebeleri ile Sovyet ordularını kısmen mağlûp ederek ricate mecbur ettiler; ve umumiyetle Sovyetlerin eski hudutlarına vardılar. Bu vaziyete ve Alman ordularının ilk muvaffakıyetlerine bakarak. Sovyet mukavemetinin kırıldığına, Sovyet ordularının inhilâl ettiklerine ve artık Almanlar için şehirleri işgalden ve Moskovaya girmekten başka bir iş kalmadığına hüküm verenler var. Böyle

(Devamı Sa. 3, Sü. 1 de)

Eyüplü Halidin Maceraları

Kozma Çelebi

Mal hırsı, müstakbel kayın babanın gözlerini bürümüştu

Anlatan: Eyüplü Halid — 6 — Yazan: Mim Sıfır

Bu, Tatavlalı bir Rum dilber idi. İsmi Efterpe idi. Kozma adında çok zengin bir Rum dalyancısının biricik kızı idi. Bir sene evvel nişanlısı ölmüş, o da benim gibi deliye dönmüş bir zavallıydı. Bu kızı, ilk defa bir pazar günü Londra birahanesinde yalnız başına otururken görmüştüm. Nazik ve kibar tavırları, şık ve zarif kıyafeti, hele göğsü üzerinde pırıl pırıl yanan mücevherlerinin halâveti gözümü ve gönlümü ona bağlayıvermişti.

Bu kızı büyük bir hayranlıkla uzaktan seyredip dururken, birdenbire tatlı bir kuruntuya düştüm. Şuuruma hâkim olan gizli kuvvet beni dürtmeğe ve:

— İşte aradığın kız. Hem güzel hem de zengin. Bundan daha iyisini bulamazsın.

Sözlerile, zihnimi kemirmeğe başladı. Kararımı hemen verdim. Bu kızı ele geçirecek, tasarladığım seyahatte kendime yoldaş edecektim. Biraz sonra, gazinodan çıkan kızın peşine düştüm. Evini, ailesini, babasını, servetlerinin derecesini hattâ, kızın tabiat ve temayüllerini bile o gün, en ince teferrüatına varıncaya kadar öğrendim.

Bir hafta içinde bu güzel kızın da aklını çeldim, gönlüne girdim. Onu kendime yepyeni bir yar edindim. Zavallı kız, pek saf ve teşne imiş meğer. Tanışmakta olduğu gibi kendimi sevdirmekte de, zengin ve kibar bir aile evlâdı gibi görünmekte de hiç zorluk çekmedim. Hele, sevdiğim kızın öldüğünü anlatırken onun yerine kendisini koymak istediğimi, kendisine karşı içimde uyanan sevgiyi öyle sözler ve jestlerle anlattım ki, yufka yürekli kızcağız derhal samimiyetime inandı, bana dört elle sarıldı.

Bu kızın üzerinde bıraktığım tesirin kuvvetini, telkin ettiğim emniyet ve itimadın derecesini anlayınız ki, tanıştığımızın onuncu günü beni evine götürmekten babasına takdim ederken bir senedenberi sevişmekte olduğumuz yalanını bile söylemekten çekinmedi. Babası da, her halde kızına olan sevgi ve düşkünlüğünün tesiri ile olacak, beni bir müstakbel damadı gibi kabul etmek nezaketini gösterdi. Hattâ, hiç unutamam, bir aralık yanıma sokuldu ve yanağımı okşıyarak sordu:

— Pederinizi bize ne vakit tanıtacaksınız?..

Hüzünlü bir eda ile önüme bakarak cevap verdim:

— Sağ olsaydı hemen yarın.

— Vah vah.. Çok oldu mu öleli?..

— Bir seneden biraz fazlaca.

— Siz sağ olun. E.. Şimdi valdenizle mi oturuyorsunuz?..

— Valdem de pederimden üç sene evvel ölmüştü.

— Pek yazık.. Başka kardeşiniz var mı bari?..

— Hayır efendim.. Allahtan başka kimsem yok.

Cevabım adamcağızı memnun eder gibi oldu. Derin bir nefes alarak tekrar sordu:

— O halde size şimdi kim bakıyor?..

— Babamdan kalma emektar bir Arap bacı..

— Başka?..

— Bir de ihtiyar dadım var.

— İkisi de yanınızda mı?..

— Hayır efendim. Dadım Bursadaki çiftliğimizde bulunur. Babam vaktile onu çiftliğin emektar kâhyasile baş göz.....

Kozma Çorbacı sözümün alt tarafını dinlemeğe bile lüzum görmedi. Memnun, fakat telâşlı bir tavırla:

— Demek. Dedi. Bursada çiftliğin de var öyle mi?..

— Yalnız Bursada değil ki, bir de Erdekte var.

Çelebiyi tavladığımı, tamamı kabarttığımı tabiî anlıyorsunuz değil mi?.. Bu kadarla da bırakmadım. Cerrahpaşada bir konağım, Libadede bağlı bahçeli bir köşküm, Kapalıçarşıda dört dükkânım ile bir Taşhanım olduğunu Bursadaki yeni kaplıcanın dörtte bir hissesinin de bana ait bulunduğunu söylemeği de unutmadım. Bir hokkabaz çabukluğu ile bunları birbiri ardına yumurtladım ve böylece adamcağızın ağzını, dilini bağladım. Verdiğim malûmattan Kozma o kadar memnun oldu ki, gözlerinin içleri bile gülmeğe başladı. Ben, bu yalanları sıralarken Efterpe de, sözlerimi tasdik eder gibi mütemadiyen başını sallıyor, sanki, benim muvaffakiyetimi, babasının da muvafakatini sağlıyordu.

Nihayet, Kozma Efendiyi de avlamış, ağzını ve dilini bağlamıştım. Adamcağız, memnunluğunu yüzlerimizde gezdirdiği tatlı bakışları ile bana da, kızına da ayrı ayrı sezdirdikten sonra yarı sevinçli, yarı düşünceli bir eda ile, ancak:

— Hadi hayırlısı.

Diyebildi. Mal hırsı muhatabının gözlerini iyice bürümüş, duygularını da o derece büyülemişti. Gözlerini yüzüme dikmiş hayretle bakıyor, bakıyor, dudaklarını kıpırdatıyordu. Kim bilir, belki de adamcağız saydığım mülklerin aylık gelirlerini hesap ediyordu zihninde!.

Müstakbel kain babamın iyice tavlandığına hükmetmekle beraber duramadım. İşi kökten kesip atmak, herhangi bir tereddüde meydan bırakmamak için hemen yerimden fırladım, ellerini tuttum, sıka sıka ikisinin de üzerine birer öpücük kondurdum. Hoşuna gidecek birkaç sözle teşekkürümü sundum ve tekrar daha ağdalı bir tava koyuldum. Osmanlı bankasındaki beş bin altınımdan, Krediliyonedeki Kredifonsiye tahvilâtımdan da biraz dem vurdum. O esnada biraz daha yanına sokuldum ve yavaşça sordum:

— Nasıl, beni evlâtlığınıza lâyık buluyor musunuz?..

Cevap vermesine meydan bırakmadım, yine koftileri sıralamağa başladım.

— Bilmem, dedim. Kanımda Rum kanı bulaşıklığı bulunmasından mıdır, nedir sizi ben pek sevdim. Sizden ve kızınızdan ayrılamıya....

(Arkası var)

SORUNUZ SÖYLİYELİM

Almanyada bulunan biri aranıyor

1 — Okuyucularımızdan Bay H. Özkan soruyor. Almanyada bulunan ve tüccar olan ağabeyim Hüseyin Raşit Ermandan üç senedir mektup alamadık. Altı ay evvel gönderdiğimiz mektuplar da geri geldi. Adres şu idi:

Kaufman Berlin. W. 62. Kleiststr. 13 Privat - Tel: B. 5 Barbarossa 1721.

Ağabeyimin sağlığını nereden ve ne suretle öğrenebiliriz acaba?..

Cevap — Verdiğiniz adres sarihtir. Bu adreste aranması için Hariciye vekâleti vasıtasile Berlin sefaretimize müracaat etmek, her halde orada tanınmış adreslere mektup göndermekten daha faydalı olur. Belki de gazetemizde mektubunuzu okuyan ve ağabeyinizi tanıyanlardan her hangi biri size bildirmek üzere bize bir işarda bulunur. Bize lütfen adresinizi gönderiniz.

2 — Bandırmada Bayan Nezihe Çirmen soruyor: Deniz tutmasını ne ile önlemeli?..

Cevap — Deniz tutanlar, seyahate çıkmadan evvel müläyemet verici bir ilâç alıp barsaklarını boşaltmalıdırlar. Vapurda açıkta oturmak, hafif yemekler yemek, yumuşak bir sargı ile karnı hafifçe sarmak da faydalıdır. Deniz tutması âlâmetleri başlayınca 0,40 gram Sulfat de Quinine almak da iyidir. İcabında Bromure, Vleriane Belladone gibi ilâçlar da kullanılabilir. İki saatte bir kaşık chloroformeli su içmek de faydalıdır.

ŞEHİR HABERLERİ

Atların Cinsleri

Ziraat Vekâleti ıslah etmek için çalışmalarına devam ediyor

Ankara, (Hususî) — Ziraat Vekâleti memleketteki atların cinslerinin ıslahı için çalışmalarına devam etmektedir. Evvelce bu iş için tahsis edilen 150.000 liralık ikramiyenin arttırılması da düşünülmektedir.

Atlarımız adet itibarile de günden güne artmaktadır. Cinslerin ıslahı işile yakından alâkadar olan Vekâletler haralar tesis işile uğraşmaktadır.

Bugün at mevcudü eski senelere nisbetle 2,5 misli artmıştır. Memlekette şimdi 1.150.000 at mevcuttur.

Halen en iyi atları yetiştiren hara Karacabey harasıdır. Hara 1924 de 22 atla işe başlamasına rağmen bugün 800 den fazla baş aygır, kısrak ve taya maliktir.

Eskiden Macaristan vesaire yerlerden getirtmeğe mecbur olduğumuz damızlık hayvanları bugün dışarıya biz gönderiyoruz.

Karacabey harası bugün yalnız at yetiştirmekle kalmayıp zirai çalışmalarda da bulunan iftihar edebileceğimiz bir müessese haline gelmiştir. 20.000 dönüm arazi muntazaman ekilmekte, tabiî ve sun'î çayırların yekûnu 15.000 dönümden fazla tutmaktadır.

Harada ineğe de fazla ehemmiyet verilmektedir. Bugün en sütlü ineklerimiz harada yetişmektedir. Bunlar günde 41 litreden fazla süt vermektedirler.

Çakal derilerine talip çok

Son günlerde çakal derilerine talep artmaktadır. Talebin artışı bu gibi derilerin derhal fiatına tesir etmiş ve eskiden 70 kuruşa satılan çakal derileri şimdi 120 kuruşa çıkmıştır. Fiyatların daha da yükseleceğini alâkadarlar söylemektedirler.

Bundan başka tilki derileri de rağbet görmektedir. Bilhassa harp halinde bulunan memleketlerden bu mallar için fazla talep vâki olmaktadır. Memleketimiz dahilinde senede 70 - 80 bin tilki avlandığına nazaran bu deriler dolayısile memlekete fazlaca döviz gireceği tahmin olunmaktadır.

Av derileri memleketimizde başlıca servet membaları haline gelmekte alâkadar vekâletler bu işle ciddî surette meşgul olmaktadırlar.

Anadoludan fazla miktarda küspe geliyor

Anadolunun muhtelif mıntakalarından şehrimize son bir kaç gün zarfında külliyetli miktarda küspe gelmektedir. Bu küspelerin umumî mağazalarda muhafazası için bütün tertibat alınmıştır. İhtiyaç nisbetinde piyasaya çıkarılacaktır.

Ne yiyoruz, ve ne miktarda yiyoruz?

Ankara, 7 (Hususî) — Ne yiyoruz? Ve ne miktar yiyoruz? Birkaç senedenberi bu hususta Ziraat, İktısat ve Ticaret vekâletlerimizin muntazaman çalışarak elde ettikleri rakkamlar şimdi katiyetle ortaya konmaktadır. 5 muhtelif mıntakaya ayrılan Anadoluda 376 aile arasında yapılan bir istatistikte ne yediğimiz ve ne miktar yediğimiz meydana çıkmıştır.

Orta Anadoluda çiftçimiz, yemeklik olarak en ziyade buğday yemekte ve ondan sonra ikinci derecede diğer hububat nevileri gelmektedir. Mısır, çavdar, vesaire gibi.

Orta Anadoluda adam başına bir sene zarfında isabet eden hububat, 285,5 kilogramdır. Ege mıntakasında bu miktardan 17 gram fazla, Karadeniz mıntakasında iki kilo 71 gram fazla, Akdeniz mıntakasında ise dört kilo 60 gram fazladır.

Bu miktar 2 ile 9 yaşında çocuklar yarım erkek diye hesaba katılmışlardır.

Orta Anadolu mıntakası bizde en az hububat yiyen mıntakadır. Bu da orada mahsulün az olmasından dolayıdır. Yapılan tetkiklerde Orta Anadolu mahsulün bol olduğu senelerde adam başına 280 kilo hububat istihlâk edildiği anlaşılmaktadır.

Şehirlerde bu miktar 180 kilo kadardır. Bu da memur sınıfının daha ziyade sebze ve meyva yemesinden ileri gelmektedir.

Bizim meleketimizde vaziyet bu merkezde iken hariç memleketlerde vaziyet nasıldır?

Bulgaristanda adam başına senede 290, Almanyada 138,5, Amerikada 108,5 kilo hububat düşmektedir.

Millî piyango dün çekildi

40 bin liralık ikramiyeyi 161619 numaralı bilet kazandı

Millî Piyangonun 6 ıncı tertip 3 üncü çekilişi dün Eskişehir stadyumunda saat 17,30 da çekilmiş ve bu çekilişi kalabalık bir halk kütlesi takip etmiştir.

Bu çekilişte kazanan numaraları aşağıya yazıyoruz:

40 Bin lira kazanan numara

161619

10 Bin lira kazanan numaralar

005369, 119691, 227469, 249939

5 Bin lira kazanan numaralar:

009262 030783 072346 103660 159861 192831 208512 264999

2 Bin lira kazanan numaralar

Sonu 6674 ile biten 30 bilet.
Sonu 7655 ile biten 30 bilet

1000 lira kazanan numaralar

Sonu 1727 ile biten 30 bilet
Sonu 9202 ile biten 30 bilet
Sonu 9228 ile biten 30 bilet
Sonu 9678 ile biten 30 bilet

500 lira kazanan numaralar

Sonu 0589 ile biten 30 bilet
Sonu 1911 ile biten 30 bilet
Sonu 3892 ile biten 30 bilet
Sonu 5337 ile biten 30 bilet
Sonu 9778 ile biten 30 bilet

250 lira kazanan numaralar

Sonu 0525 ile biten 30 bilet
Sonu 3192 ile biten 30 bilet
Sonu 6505 ile biten 30 bilet
Sonu 6803 ile biten 30 bilet
Sonu 7852 ile biten 30 bilet
Sonu 8575 ile biten 30 bilet

100 lira kazanan numaralar

Sonu 484 ile biten 300 bilet
Sonu 554 ile biten 300 bilet

50 lira kazanan numaralar

Sonu 155 ile biten 300 bilet
Sonu 453 ile biten 300 bilet

10 lira kazanan numaralar:

Sonu 59 ile biten 3000 bilet

4 lira kazanan numaralar:

Sonu 5 ile biten 30 bin bilet ikramiye kazanmışlardır.

40 bin liranın bir parçası Adana, bir parçası İstandulda satılmıştır.

10,000 liralar Mardin, Kâhta, Düzce ve İstanbulda satılmıştır.

20.000 liralar 13 tanesi Ankarada, 13 tanesi İstanbul, 5 tanesi İzmir ve 4 tanesi Adana, 3 tanesi Mersin, 2 tanesi Eskişehir, 2 tanesi Gaziantep, 2 tanesi Akhisar ve birer parçası da Ordu, Akçaabat, Tarsus, Kayseri, Artvin, Edirne, İskenderun, Kastamonu, Bartın, Çanakkale, Niğde, Antakya, Havza, Demirci, İzmir. Pınarbaşı, Milâs, Samsun, Malkara, Safranbolu, Kangal, Cebelibereket, Trabzon, Malatya, Muğlada satılmıştır.

Diğer ikramiye kazanan biletler de yurdun muhtelif yerlerinde satılmıştır.

Eşya Fiyatları

Eşya fiyatlarında umumiyetle bir yükseliş kaydediliyor

Ticaret Vekâletinin ödetenberi neşretmekte olduğu İstanbul toptan eşya fiyatları endeksi bir müddettenberi bazı sebepler dolayısile çıkmamıştır. Oda 1941 devresi endekslerini tamamlayıncaya kadar 1940 senesi son ayına kadar olan toptan eşya fiyatları endeksini hazırlamıştır.

Endekse nazaran 1940 senesi ilk ayından son ayına kadar geçen zaman zarfında gıda maddeleri toptan eşya endeksinde tereffü vardır. Bu tereffü bilhassa temmuz ayında bir düşüşten sonra eylûlde başlamış teşrinievvel ve teşrinisani aylarında ehemmiyetli bir şekil almıştır. Yükseliş daha ziyade zahire ve hububat ile menşei nebati olan gıda maddeleri toptan fiyat endeksinde göze çarpmaktadır.

Kahve ve çay fiyatlarında da yükseliş çok fazladır.

Ham madde toptan fiyat endeksinde de artış olmakla beraber bu gıda maddeleri kadar fazla değildir.

Madenlerin toptan fiyat artışı daha barizdir. Mensucat fiyatları toptan fiyat endeksi artışı daha az, fakat son aylardadır.

Endeks tablosu ithalât maddeleri toptan fiyatlarının dinamik bir şekilde fakat ihracat mallarının daha az artmış olduğunu gösteriyor. Bu harbin ilk senesine ait vaziyet itibarile şayanı dikkattir.

Yağcılar, yağlarını saklıyarak fiyatları arttırıyorlar

Yağ fiyatlarının artış sebeplerinin daha ziyade spekülâsyondan ileri geldiği anlaşılmaktadır. Şehrimizde maruf yağ tacirleri, büyük kapitalist yağcılar. evvelce getirdikleri yağları buz depolarına yerleştirerek fiyatları suni surette arttırmaktadırlar. Yağ fiatlarının 120 den 140 a çıkmasında âmil olan bu gibi toptancı muhtekirler şiddetle cezalandırılacaklardır.

Komisyon piyasadaki tetkiklerine devam etmektedir.

Arkadaşının nüfusunu kendi nüfusu diye göstermiş

Bakırköyünde oturan Ahmet adında birisi Sümerbankın dokuma fabrikasına girmek için müracaat etmiş ise de fabrika memurları kendisinden nüfus kâğıdını istemişlerdir. Ahmet, nüfus kâğıdını zayi ettiğinden fabrika memurlarına arkadaşlarından Şükrünün nüfus kâğıdını göstermiştir. Fakat memurlar bunun farkına varmışlar ve Ahmedi adliyeye teslim etmişlerdir.

Sekizinci asliye cezada yapılan duruşma sonunda suçlu 3 gün hapse ve para cezasına çarptırılmıştır.

Peynir fiyatları yükseliyor

Toptancıların iddialarına göre fiyatlar daha çok yükselecek

Son günlerde peynir fiyatlarında görülen artış üzerine Fiyat murakabe bürosu, peynir fiyatları ile yakından alâkadar olmıya başlamıştır. Bu sene fiyatlarda görülen tezayüt istihsal miktarında yüzde kırk kadar noksanlıktan ileri gelmektedir. Bundan başka teneke fiyatları, kalay fiyatları da o nisbette artmış, ayrıca süt fiyatları da 8 kuruştan 13, 14 kuruşa kadar çıkmıştır. Komisyon bütün bu neticeleri tesbit ettikten sonra, dün toptancıları çağırarak fiyatların artma sebeplerini, bir de onlardan sormuştur. Toptancılar maliyet fiyatlarının çok arttığını, 8 liraya satılan bir teneke peynirin şimdi ancak 10,5 liraya kurtarabileceğini iddia etmişler ve bugün 70 - 75 kuruşa satılan beyaz peynirle, 120 kuruşa satılan kaşar peynirinin normal fiyatlara satıldığını söylemişlerdir.

Komisyon, toptancıların bütün iddialarını kaydi ihtiyatla dinlemiş, bir de vaziyeti perakendecilerden dinlemek üzere, peynir meselesinin hallini perşembe günkü içtimaa bırakmıştır.

Peynir fiyatları toptancıların iddialarına göre ilerde daha da artacaktır. Komisyon meselenin bütün teferruatile meşgul olarak peynir fiyatlarını perşembe günkü içtimada kati olarak tesbit edecek ve fiyatların hiç bir suretle arttırılmamasına çalışacaktır.

ADLİYE ve POLİS HABERLERİ

Nişadır tüccarı muhtekir Marko Pardo 2 sene sürgüne gidecek

Bir müddet evvel ihtikâr suçundan dolayı 2 sene sürgün ve 500 lira para cezasına çarptırılmış olan ve temyiz mahkemesi üçüncü ceza dairesi tarafından kararı tasdik edilen Balıkpazarında, Maksudiye hanında nişadır, kalay tüccarı Marko Pardo, cezası kesbi katiyet ettikten sonra, yeniden bir suç işlemiş ve adliyeye verilmişti.

Dün, İkinci Asliye cezada Marko Pardonun muhakemesi neticelenmiş, ve müddeiumumî muavini, suçlunun gayri muhik kâr temin etmesinin ve evvelce de böyle bir suçtan şiddetli bir cezaya çarptırılmış olmasına rağmen yine suç işlemesinin şiddetli cezayı mucip olduğunu söylemiştir.

Suçlu ise:

— Ben bir suç yaptı isem, beni idam edin, diye müdafaada bulunmuştur.

Mahkeme, karar vermek üzere, muhakemeyi başka bir güne bırakmıştır.

Bir odunla kadını başından yaralamış

Büyükderede Kefeli köyünde, Bağlar yolunda 26 numarada oturan Kıbrıslı Abdullah oğlu Ahmet Cimri, ayni evde oturan Bursalı Hasan kızı Fatma ile sebebi henüz anlaşılamıyan bir meseleden dolayı kavga etmişlerdir.

Kavga esnasında Ahmet bir odunla kadının başına vurarak ağır surette yaralamıştır. Yaralı Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış, suçlu yakalanmıştır.

Bisiklet tezkeresini taharri memuru hüviyeti diye yutturmuş

Cumartesi günü, Karagümrükte dolaşan «Gedikli Erbaş okulu» talebesinden birine, yirmi yaşlarında Mehmet:

— Başı açık olarak sokakta ne dolaşıyorsun, demiş ve çocuk kendisinin kim olduğunu sorunca:

— Ben inzibatım, inanmazsan bazubendime bak, diye cevap vermiştir. Bunun üzerine Mehmet cebinden bir bazubend çıkarmış ve göstermiştir.

Bu sırada talebenin eniştesi evlerinin penceresinden bakarken vaziyeti anlamış ve aşağı inerek Mehmede kim olduğunu sormtştur. Buna cevap olmak üzere de Mehmet:

— Ben hem inzibatım, hem de sivil taharri memuruyum, demiştir. Cebinden çıkardığı bisiklet ehliyetini taharri hüviyeti olarak göstermiştir.

Bunun üzerine vaziyeti anlıyan çocuk ve eniştesi Mehmedi karakola götürmüşler ve orada Mehmedin söylediklerinden hiç biri olmadığı anlaşılmış ve suçlu cürmü meşhut zabıt varakası tanzim edilerek adliyeye teslim edilmiştir.

Sekizinci Asliye ceza mahkemesinde yapılan duruşması sonunda Mehmedin hiç bir maddî menfaat gütmeden bu suçu yaptığı ve muhakemesi esnasında şuursuz hareketlerde bulunduğu görüldüğünden, Mehmet, adliye doktoruna gönderilmiştir. Adliye doktoru, muayene neticesinde Mehmedin cezaî ehliyeti haiz bulunduğunu bildirmiştir.

Bu rapor üzerine mahkeme, Mehmedin kendisine resmî memur süsü verdiğini sabit gördüğünden 3 ay hapsine, ancak suçu işlediği zaman 21 yaşını ikmal etmemiş bulunduğundan cezasının 2,5 aya indirilmesine karar vermiştir. Muhakeme sonunda Mehmet tevkif olunmuştur.

Altın fiyatları

Altın fiyatları yeniden yükselmiye başlamıştır. Dün bir altın 24,95 den muamele görmüştür.

GÜNDEN GÜNE

Kahvename

Şehzadebaşında Mahmudi yeçeşme sokak 36 numara da oturan okuyucularımızdan albay emeklisi ve Fatih belediye hayvan hastahanesi mütehassıs veterineri Mustafa Yürükar lan aşağıdaki satırları «soruyor lar» sütunumuza geçirilmek üzere göndermiş.

Fakat o sütunumuz bugün da ha önceden başka bir yazı tara fından işgal edildiği ve okuy cumuzun «Kahvename» sinin d gecikmesini istemdikleri için be nim sütununa verdiler:

Kahve tiryakisiyim kendimi bi
dim bile
Vurgunum bu güzelin hüsnün
za'fım ez
Kimseye söylemedim bir ke
olsun elem
Elemimden bir işe varmadı gü
lerce el
Gelecek, gelmede, geldi di
geçti ömrü
Gelmiş... evet... onu ellerde g
zerken gördü
Ne yazık ki bana yan bakm
hâlâ kâ
Yoksa dargın mı nedir, an
madım cilve mi
Ne yalan söyleyeyim keyf
bozdu ge
Bu sefer de beni inletmede b
ran at
Hangi yad ellere geçti aca
kahve pay
Çektiğim bu acının cürmü
kimden soray

Sayın okuyucumuza yeri işgal ettiğinden dolayı gücen diğimi temin ederim.

KÖR KAD

Bir genel kadını bıçakla vurdu

Tophanede Kadirler yokuşunda turan ve Kara Mustafapaşada d mecilik yapan Mehmet, Galatada meraltında 8/12 numaralı evde ran genel kadınlardan Ahmet kızı rifeyi bıçakla sol koltuğunun al dan yaralamıştır. Yaralı kadın, yoğlu hastahanesine kaldırılmış, lu yakalanmıştır.

Ankarada pasif korunma ekipleri teftiş edildi

Ankara, 7 (A.A.) — Ank pasif korunma teşkilâtına men bütün ekipler bugün (dün) 18 de Hipodromda, Dahiliye kili Faik Öztrak, Hava müd umum kumandanı Hüseyin Hü Kılkış jandarma, örfi idare mutanı General Ali Rıza, vali polis müdürü tarafından te edilmişler ve gördükleri mük mel vazifeden dolayı tebrik e mişlerdir. Teftiş gören ekip hava haber vermek, polis ve y dımcı polis, gaz arama ve te leme itfaiye ve yardımcı itfa ankaz kaldırma, can kurta elektrik, havagazı, devlet de yolları ekiplerile paraşütçü karşı müdafaa ekiplerdir.

Bu ekipleri teşkil edenlerin yısı 2,000 kişiye varmıştır. rakkama hususî müesseselerin sif korunma teşkilâtı dahil de dir. Tecrübeler muvaffakıy neticelenmiştir. Ayrıca bu te belerde, her nevi nakil vasıta dan da istifade edilmiştir.

Bir boğulma vakası

Edirne (Hususî) — Ko köyü çayına yıkanmak üzere ren köy halkından 48 yaşları İbrahim yüzme bilmediğin boğulmuştur.

Soruyorlar

Kartalda oturan bir oku cunuzum. Size köyümüzd esnaf ile gıda maddelerin fiyat tenevvüleri hakkında fikir vermek, bu suretle alâ lıların dikkat nazarını biraz bu tarafa çekmek isterim. zı esnafımızın koyun etine kuzuya 65, kuyruğa 90, so na 10, beyaz peynire 85, al de pirince 55, bamyaya 55 ruş istediklerini, bazı esn da bütün bu saydıklarımızı az daha aşağı fiyatlarla ver lerini görüp hayretler için kalıyoruz. Ayni cins ve mallardaki fiyat farklarının beplerini bize ne esnaf anl yor, ne de bizler anlıyabili ruz ve soruyoruz:

— Pahalı satanlar fazla cuz satanlar da sevap ka mak için mi böyle hareket yorlar acaba?..

Harp Vaziyeti

YAZAN:
İhsan BORAN

(Başı 1 incide) — hesap ve mantık harici hüküm verenler, şüphesiz Sovyet ordusunun Alman tank ve zırhlı birliklerine, Alman hava kuvvetlerine karşı mücadele kudretini kaybettiğine kanaat getirmiş olanlardır.

Acaba Sovyetler, tank ve zırhlı birliklere ve tayyarelere karşı mücadele kudretini hakikaten kaybettiler mi? Eğer Sovyetlerin bu şekil mücadeleye dayanan mukavemetleri kırılmış olsaydı, Fin - Alman - Macar - Rumen orduları şimdi en az Leningrad, Kief, Odesa bölgelerine varmış olurlardı.

Halbuki muharebeler - Almanların iddia ettiği veçhile - henüz Stalin hattını bile tamamile işgal etmiş değildir. Almanlar Baltık memleketlerinde Dona nehrini şimale geçtiler; fakat merkezde Dinepr ve cenupta Dinester şark sahillerine henüz atlıyamamışlardır. Sovyetlerin Ostrovsk cenubunda ve Minsk'in şimal ve cenubunda mukabil taarruzlarda bulunmaları, Alman ordusunun büyük kısımlarile henüz Stalin hattına varmadıklarını ve Sovyet mukavemetinin henüz kırılmadığını göstermektedir.

Ukrayna bölgesine gelince Lok'dan Kief istikametinde başlıyan Alman umumî taarruzu Sovyet mukavemetile karşılaşmıştır. Umumî vaziyete uymak için Sovyetlerin Ukraynadan süratle çekilmek istemeyişleri, bir parça da Ukraynadaki sınai ve zirai servetin çokluğuna atfedilebilir. Ukraynanın tahliyesi Sovyetler için büyük bir zıya olur. Bu sebeple bu mıntakada ihata tehlikesine rağmen muannidane mukavemette bulunuyorlar.

Stalin hattının müdafaasını Alman taarruzları karşısında çekilen Sovyet ordularile tasavvur etmek de hatâdır. Bizim kanaatimize göre bu müdafaanın asıl yükü Sovyet ihtiyat ordularının üzerinde ve mantıkan öyle olması icap eder. Bu bakımdan da Sovyet mukavemetinin kırıldığına hükmetmek yanlıştır.

Sovyetler Alman tanklarına ve zırhlı birliklerine karşı açıkta mevzie giren sahra toplarile harp etmiyor; tayyarelere karşı koymak için de top ve makineli tüfekle iktifa etmiyor. Hâlâ tanka karşı tank, tayyareye karşı tayyare ve sevkulceyşi müdafaa içinde taarruza karşı mukabil taarruzla mukabelede devam ediyor.

Bu sözlerle bir tarafı büyümsemek, öbür tarafı küçümsemek niyetinde değiliz. Yalnız bitaraf bir muhakeme ile hakikati anlatmak istiyoruz. Sovyetler tank, zırhlı birlik ve tayyareye karşı ayni silâhlarla mukabele etmekten ne zaman âciz kalırlarsa, o zaman mağlûbiyetlerine ve mukavemetlerinin kırıldığına ihtimal verilebilir.

Sovyetler henüz böyle bir vaziyete düşmemişlerdir ve Moskova henüz uzaktır. Sovyetler takviye kuvvetlerile Dona nehri boyunda mukabil taarruza geçtiler; biz böyle bir taarruzun Sovyetler hesabına lüzum ve faydalarından bahsetmiştik. Fakat bu kadarı kâfi değildir. Alman orduları bugünlerde şimalde ve merkezde Stalin hattı önlerinde asıl kuvvetlerile yeniden tertiplenmeğe çalışacaklardır. Bu sebeple Sovyetlerin sevkulceyşi sahada bir taarruz yapmaları lâzımdır. Bu saha bizim kanaatimize göre yine Dona nehri ve cenubudur.

İktısadî babisler:

Kahve buhranı Nasıl hallediliyor

Bugün memlekette ne kadar kahve var - Yolda bulunan kahvenin miktarı - Tiryakilikle ihtikâr elele verince..

Yazan: **Arslan Tufan**

Kahveye ait ilk yazımızda kahve buhranını doğuran sebepleri etraflıca anlatmağa çalışmış ve buhrana sebep olarak, 1914-18 cihan harbini yaşamış olan neslin, eski bir endişesini göstermiştik. Kahve buhranıyle Hükûmet iki şekilde mücadeleye koyulmuştur. Biri ihtikârı yapanlarla mücadele, öbürü de azamî miktarda kahve ithal etme..

Harbin takip ettiği seyir ve hele Akdenizdeki muharebe bir aralık bizim de deniz ticaret yolumuzu kesmiştir. Fakat Basra ve Süveyş yolundan ithalât imkânı ve yeni dünya ile münasebetlerimiz kesilmemiştir.

Evvelâ, şu noktayı ehemmiyetle tesbit etmek ve hatırlamak lâzımdır: Geçen cihan harbinde en büyük sıkıntımız müstemleke mahsulleri üzerinde olmuştur. Şimdiki dünya harbinde ise deniz ablukası bizim için rol oynamamış veya oynamışsa bile muvasalamız tamamen kesilmemiştir. Aksine olarak Merkezi Avrupadan gelmekte olan bazı lüzumlu maddeler bu arada kimyevî malzemenin ve bazı ilâçların bir aralık sıkıntısı çekilmiştir. Bugün için Dünya harbine iştirak eden her iki grupla ticarî mubadelemiz vardır ve bir aralık Balkanlarla kesilmek tehlikesi gösteren ticarî alâka, köprülerin tekrar inşasile yeniden kurulmuştur. Bu münasebet artmak yolundadır.

Kahve mevzuumuza gelince:

Kahve sıkıntısı baş gösterince, Hükûmet Ziraat Bankası kanalile 30 bin çuval kahve getirtmiş ve kilosuna (130,5) kuruş fiyat koymuştur. Bu 130 kuruş 20 para fiyat üzerinden daha fazlaya satanlar yakalandığı zaman derhal mahkemeye tevdi edilmek suretile cezaya çarptırılmak yoluna gidilmiş olmakla beraber 1940 yılı için ve ithalâtçınında kârının ilâvesile konulmuş olan 130,5 kuruşluk fiyat adetâ süs olarak kalmış, gizli kahve satışları bu fiyata tebessüm edercesine yükselip gitmiştir.

İhtikârla ve gizli satışla mücadele, oldukça güç bir mevzudur. Bu mücadeleyi zorlaştıran tiryakiler ve tiryakiliktir. Nasıl şiddetli cezalara rağmen esrar, kokain vesair uyutucu maddelerin satışı kat'i olarak önlenemiyorsa ve hemen her zaman bu suçu işliyenlerin yakalandıklarını gazetelerde okuyorsak kahve de bir nevi zararsız iptilâ olduğundan mücadele güç oluyor.

Kaldı ki kahvenin içilmesi, diğer uyutucu maddeler gibi memnu da değildir. Bu cihetle en semereli mücadele yolu, muhtekiri kendi silâhile vurmaktır. Yani fazla mal getirmek, ucuza satmak ve elden ele geçerek fiyatı yükselen kahvenin daha fazla ziyan etmemesi için kendisini piyasaya biran evvel atması zaruretini hissettirmektir.

Bugün bu yapılmıştır.

Bu hususta birkaç rakkam vermek istiyoruz: 1939 da memlekette 30 bin çuval kahve vardı. 1940 da 80 bin çuval kahve getirilmiştir. Bütün bu ithalâttan 1941 yılına devredilen kahve miktarı 30 bin çuvaldır.

Bugün gümrüğümüze gelmiş 30 bin çuval kahvemiz vardır. Bu kahve halen Ticaret ofisinin emrinde depolardadır.

İskenderun limanına çıkarılmış 18 bin çuval kahve de mevcuttur. Dün Aden'den Ticaret Vekâletine gelen bir telgrafta Türkiyeye getirilmek üzere bu limana 42 bin çuval kahve gelmiş olduğu da bildirilmiştir. Aden'e bu malları getiren firma piyasada (50) bin çuvallık sipariş toplamakla meşğuldür: Bu rakamları bir neticeye bağlıyalım: Bugün ticaret ofisinin emrinde 50 bin çuval kahve vardır. Bu, normal zamanda sekiz aylık ihtiyacımıza tekabül eder.

Yolda bulunan kahveleri, muhtelif rizikolar karşısında şimdilik hesaba katmasak bile, memleketin muhtelif taraflarında birçok ailelerin kilerlerinde asgarî 30 bin çuval kadar kahve stoku bulunduğu hesaplanmaktadır. Yani memlekette filen (80) bin çuval kahve mevcuttur. Bu, bizim takriben bir senelik ihtiyacımızdır. Hattâ kahvenin kilosu şimdi (280) kuruşa çıkmış olduğundan köylünün ve halk tabakalarının halis kahveyi bu fiyata içebileceği meşkûk bulunduğundan her kes kesesine göre bir kahve halitası bulacaktır. Binaenaleyh nohut ve arpa halitaları da istihlâk olunacaktır. Halitayı da hüsnüniyetle hareket ederek asgarî yüzde elli miktarında hesaplarsak, demek ki memlekette halen bir buçuk senelik kahve stoku vardır.

Bunu resmî rakamlarla böylece tesbit ettikten sonra akla bir sual geliyor:

— O halde hükûmet niçin hâlâ çiğ çekirdek kahveyi piyasaya çıkarmıyor da, öğütülmüş sattırıyor.

Malûm olduğu üzere hükûmetin aldığı bu son tedbir pisikolojik bir esasa dayanmaktadır. Bu-

(Devamı: Sa. 4, Sü. 7 de)

İCTİMAÎ MESELELER

Hayır cemiyetleri ve kadınlar

Kadın, yardımı yaparken yalnız eliyle değil, aynı zamanda kalple de yapar

Yazan:
Muazzez Tahsin BERKAND

İstanbulda Çocuk Esirgeme Kurumu âzaları toplantı halinde

Bundan birkaç sene evvel, Türkiye Çocuk Esirgeme Kurumu azalarından biri sıfatile, Pariste, o zamanki Fransız kabinesinde «Çocukları himaye Nazırı» bulunan Madam Lacore'i ziyaret etmiş ve onun delâletile birçok hayır müesseselerini gezmek fırsatını bulmuştum. Bu meyanda, hükûmetin bütçesile idare edilmiyen ve yalnız hükûmetin mânevî müzaheretinden istifade eden birkaç hususî teşekkülü de, çalışma esnasında, ziyaret ettim ve bu yerlerin, daha ziyade kadınlar tarafından idare edildiklerini gördüm. Erkeklerin vazifesi, oralarda, ekseriya, bir yardım şeklinde oluyor ve işin asıl yükü kadınların üzerinde toplanıyordu.

Gezdiğim bir mahalle dispanserinde, kapıcıdan başka erkek görmedim. Beni kabul eden bir kadın hasta bakıcı idi. Gelen hastalara sıra numarası dağıtan, onları doktorun yanına götüren ve muayeneden sonra ilâçlarını veren ve yahut hangi eczahaneye müracaat edeceğine dair hastaya talimat veren de yine on sekizle kırk beş yaş aralarındaki genç kızlar ve kadınlardı.

Bana dispanserin nasıl çalıştığını anlatan ve beni doktorun yanına götüren de, orada doktorluk stajını yapmakta olan bir genç kızdı. Doktora gelince, beyaz saçlı, iri bağ gözlüklü, altmışlık bir kadındı.

Ve bütün bu gönüllü kadınlar, dudaklarında tatlı bir tebessüm, yüzlerinde müşfik bir mânâ ile bu ağır ve yıpratıcı işi görüyorlar, boş vakitlerini bu hayır teşekkülüne hasretmeği en tabiî bir vazife addediyorlardı.

O zaman, bu müesseseleri gezerken bizi düşünüyor, için için bir mukayese yapmaktan kendimi alamıyordum. Birkaç sene evvel bizde, hayır cemiyetlerinde çalışan bayanlar, yok denecek kadar azdı, hattâ bugün de bu gönüllü kadınların sayısı, memleketin ihtiyacı ile kıyas edilince, çok fakir bir yekûn tutmaktadır.

Meselâ bizim «Çocuk Esirgeme Kurumu» İstanbul merkezini ele alalım. Merkez ve kollarda çalışan kadınların adedi erkeklerden çok azdır, hattâ bazı kollarda yalnız bir veya iki kadın aza vardır.

Geçenlerde bu kurumun Galata kolunun Tophanede Kılıcalî medresesinde, cidden büyük fedakârlıklarla açmağa muvaffak olduğu «Çocuk dispanseri ve barınma yurdu» nun açılma törenin de bulunmuştum. Bu işi başarmak için, bir veya iki bayan müstesna, münhasıran erkeklerin, hem de iş güç sahibi erkeklerin çalışmış olduklarını gördüm.

«Çocuk Esirgeme Kurumu» nun İstanbul teşkilâtında çalışan erkeklerin adedi, hiç şüphesiz ki kadınlardan bir misli fazladır.

Halbuki bu gibi hayır müesseselerinde, gerek daha fazla vakitleri olmak, gerekse çocukları himaye meselelerinde daha salâhiyettar bulunmak bakımından, erkeklerden çok kadınların çalışmaları daha tabiî değil midir?

Hayır işi bir gönül, bir şefkat işidir. Buralarda kadınların faaliyetinden daha büyük istifadeler temin edilebilir. Nitekim, bunun misalleri de çoktur. Bu gibi müesseselerde hakkile çalışan, gününün birkaç saatini bu işe hasreden kadınlar, cidden harikulâde şeyler yapıyorlar, yokluk içinde varlık yaratıyorlar ve bu işi ömürlerinin en kıymetli işi addettikleri için bıkmadan, usanmadan her gün daha güzel, daha şümullü bir çalışma sahası hazırlıyorlar.

Bundan başka, hayır müesseseleri ekseriya erkeksiz kadınlara ve küçük çocuklara yardım etmek gayesini güttükleri için bu teşkilâtta kadınların oynıyacağı rolün ehemmiyeti erkeklerinkinden daha büyüktür.

Kadın, yardımı yaparken, yalnız elile değil, ayni zamanda kalbile de yapar. Yardıma muhtaç olan kimsenin, maddî muavenetle birlikte teselliye de ihtiyacı olduğuna göre hayır cemiyetlerinde çalışan bayanların bu bakımdan da yararlık gösterecekleri şüphesizdir.

Bizde, maalesef, biraz evvel dediğim gibi, bayanlarımız kendilerini bu gibi faaliyet sahalarından uzak tutuyorlar. Halbuki onların vakitleri çoktur, binaenaleyh erkeklerden daha çok çalışabilirler; bunu bildikleri halde, meselâ bir kadın kocasının yerine bir hayır cemiyetinde aza olmuyor, kocasının, bütün gün çalışıp yorulduktan sonra akşam saatlerini böyle bir müesseseye hasretmesini tabiî buluyor. Bir başka kadın da, filân veya falan cemiyetin kendisinden istifade edebileceğini bildiği ve takdir ettiği halde gününü boş geçirmeği veya maksatsız bir ömür sürmeği tercih ederek bu teşekküllerden uzak kalıyor.

Bu gibi bayanlara tavsiye ederim, bir defa, seyirci sıfatile, bir hayır cemiyetinin içtimaına iştirak etsinler, bu gibi yerleri yaşatmak için azaların ne kadar büyük güçlüklerle karşılaştıklarını gördükten sonra bir ikinci defa da ayni müessesenin açmağa muvaffak olduğu bir dispanseri, bir çocuk bakım evini veya bir süt dağıtma yerini ziyaret etsinler. Kalplerinde hayır işlemek için en küçük bir arzu varsa, mutlaka hemen kendileri de bu teşekküle dahil olacaklar, boş vakitlerini bir yardım işine hasredeceklerdir.

Bu, bir insanlık, bir memleket, bir cemiyet, bir vicdan borcudur.

Gazeteleri okurken

Renk meselesi

«Ulunay», «Renk meselesi» başlıklı yazısında diyor ki:

«Herkes bilir ki insanlar tesadüfen ya beyaz, ya siyah, ya sarı, yahut da kırmızı olarak dünyaya gelirler.»

İnsanların, ayrıldıkları dört ırktan birinin renginde dünyaya gelmeleri tıbbî, fenni ve daha doğrusu tabiî bir hâdisedir, aslâ tesadüfî değildir.

Ulunay acaba iki Çinlinin izdivacından bir zenci, iki zencinin izdivacından bir kırmızı derili doğduğunu nerede görmüştür?

Ulunay «tesadüfen» diyeceğine yazısının sonunda olduğu gibi «ellerinde olmayan bir doğum» neticesi deseydi daha doğru olurdu.

İcat ve keşif

Allâh razı olsun Sevim Sertel'den! Umumiyetle beni mevzusuz bırakmıyor. Yazılarında hemen her gün bir aykırılık, bir dil hatâsı bulmak mümkün. İşte «Düşünce makinesi ve deniz tutması» başlıklı yazısından bir cümle:

«Muhtelif icatlar yapmıya çalışan kâşifler...»

1 — İcat, yapılmaz. Herhangi bir şey icat edilir.

2 — İcat edene kâşif denmez, mucit denir. Çünkü kâşif keşfedendir.

İcat, mevcut olmayan bir şeyi meydana getirmek, keşif mevcut bir şeyi bulup meydana çıkarmaktır. Yâni, Amerika icat edilmeyip keşfedilmiştir, emniyet ustrası keşfedilmeyip icat olunmuştur.

Sadun G. Savcı

SİYASÎ İCMAL

Suriyede mütareke sözleri

Yazan: M. H. ZAL

Suriyede devam eden mücadeleyi sonuna erdirmek için temaslar ve teşebbüsler yapılmakta olduğu söyleniyor. Bir rivayete göre bir haftaya kalmadan mütareke imzalanacak, kan dökülmenin önüne geçilecekmiş.

Fransızların Suriyedeki hal ve mevkiin icaplarını kavramaları ve bu garip muharebeye nihayet vermeleri, memleketimizde memnuniyetle karşılanacaktır. Umumî vaziyet kâfi dercede nazik iken, cenup hududumuza komşu bir sahanın harp yeri olmasının hoşumuza gitmemesi pek tabiîdir. Bundan başka müfritlerin delilikleri ve ecnebi telkinleri yüzünden araya giren bazı anlaşmamazlıklara rağmen memleketimizde Suriye milletinin istiklâli ve refahı hakkında samimi arzular vardır. İki memleket arasındaki devamlı dostluk ve menfaat bağlarının sağlamlığı karşısında muvakkat anlaşmamazlıkların lafı bile olmaz. Suriyelilerin iki ateş arasında kalarak ezilmelerine cidden üzülüyorduk. Cenup hududumuz boyunca yeniden sükûnet hüküm sürmesini ve Surivelilerin çektikleri felâketlerin sonuna gelmesini elbette memnuniyetle karşılıyacağız.

Suriyede bugüne kadar dövüşen Fransız kuvvetlerinin akıbeti nazik bir mesele teşkil edecektir. Arada resmen harp hali bulunmadığına göre Fransızlar silâhı terkettikten ve diğer tarafın askerî işgalini tanıdıktan sonra kendilerine harp esirinden başka türlü muamele edilmesi beklenir. Zaten İngilizler ve hür Fransızlar, bu harbi bir taraflı bir mücadele halinde bırakmak ve mümkün olduğu kadar az kan dökmek için ellerinden geleni yapmışlardır.

Dünkü iki müttefik arasında zoraki ve çirkin bir muharebeden sonra imkânın müsaade ettiği derecede dostane şekilde bir mütarekeye ve anlaşmaya varılması elbette temenni edilecek bir şeydir. Huşunetten uzak bu şekilde yapılacak bir mütareke, yalnız Londra - Vichy münasebetlerini imkân nisbetinde düzeltmekle kalmıyacak, Avrupanın umumî havasındaki sıkıntıyı dağıtmak bakımından da, az bile olsa, faydası görülecektir.

Zonguldakta Kızılay haftası

Zonguldak, 7 (A.A.) — Kızılay haftası Halkevi salonunda verilen bir balo ile kapanmıştır.

Haftanın devamı müddetince yeni idare heyetinin gösterdiği faaliyet sayesinde kuruma yeniden 500 âza kaydolunmuştur.

Teymen Sadettin 2 sene 3 ay cezaya mahkûm edildi

Ankara, 7 (A.A.) — Bundan bir müddet evvel, tarih, dil ve coğrafya fakültesini yanındaki neferlerle birlikte basan ve binanın camlarını kırdıktan sonra Maltepe istikametinde kaçan, bu esnada kendisinin yolunu kesen bekçiyi yaralıyan teymen Sadettin Hazer, yapılan mahkemesi neticesinde iki sene 2 ay 8 gün cezaya çarpılmıştır.

GÜNÜN TAKVİMİ

8 TEMMUZ 1941
SALI

RUMÎ: AY: 7 — GÜN: 189 — Hızır: 64
HİCRİ: 1357 — HAZİRAN: 25
VAKİT: 1360 — Cemazielâhır: 13

	ZEVALİ	EZANİ
GÜNEŞ:	5,36	8,53
ÖĞLE:	13,19	4,35
İKİNDİ:	17,19	8,35
AKŞAM:	20,43	12,00
YATSI:	22,44	2,01
İMSAK:	3,19	6,36

Abone Ücreti

Türkiye dahilinde:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
1400	750	400	150 K.

Hariç memleketlere:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
2700	1410	800 Kş.	Yoktur

Gazeteye gönderilen evrak derceditsin edilmesin iade olunmaz.

EDEBİ ROMAN: TEFRİKA No. 10

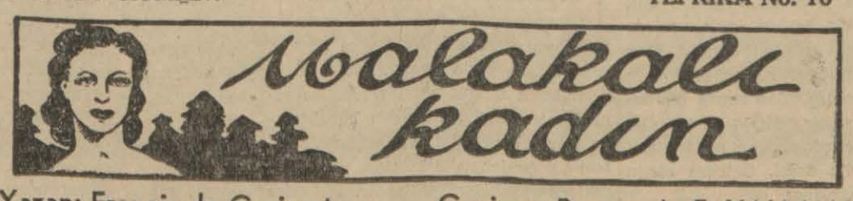

Yazan: Francis de Croisset

Çeviren: Rezzan A. E. YALMAN

Herbert hâlâ somurtkandı. Odrey sözü tekrar kaptan sofrasına geçirdi:

— Yemek kaçta yeniyor?

— Bir çeyrek sonra.. Ancak hazırlanacak vaktiniz var. Lady Lindston ve oğlundan başka sofrada bir General ve karısı ve birçok mühim insanlar var.

— Memnun musunuz?

— Çok... Fakat...

Tekrar yan gözle kamaraya baktı Odrey gönlünü almak için kocasını öptü:

— Haydi siz de biraz süsleniniz, Herbert, dedi. Görüyorsunuz ki seyahatimiz ne kadar iyi başlıyor.

Herbert memnun görünüyordu. Kamaradan çıkıp gitti. Odrey geniş nefes aldı, kapıyı kapadı. Nihayet yalnızdı. Memnundu. Evlilik hayatında ilk zaferi o kazanmıştı.

. . . . . .

Yemekten sonra Odrey bir uzun iskemleye uzanmış, dizlerine bir örtü örtmüş düşünüyordu:

— Eğlenceli ve zevkli bir seyahat yapacağız galiba..

Güvertede hemen herkes uzun iskemlelere uzanmış, ya okuyor ya yazıyor, ya da uyuyordu. Bazıları ise Herbert gibi aşağı yukarı dolaşıyordu. Dolaşanların öyle tuhaf ve aceleci bir hali vardı ki sanki güvertenin öbür ucunda kendilerini bekliyen biri varmış gibi telâşla yürüyorlardı.

Odrey şunları düşünüyordu:

— Gazete sahibine teşekkür etmek için bir mektup yazsam. Madam Turpine de yazmam lâzım. Ne yazık ki o burada değil... Hoş kelimelerle intibalarını ne güzel anlatırdı.

Odrey mürekkepli kalemini hazırladı. Fakat hiç bir şey yapacak hali yoktu. Uzun bir hastalıktan yeni kalkmış gibi yorgun ve bitkindi yanında oturan bir kadın bir düziye saate bakıyordu:

— Ne beyhude bir zahmet! Diye düşündü. Saat mefhumunun onca şimdilik hiç kıymeti yoktu. Yeşil denize, gök yüzündeki alçak bulutlara bakıyor ve rahat ediyordu. Bir sigara yakmak istedi. Rüzgârdan yakamadı vazgeçti. Gong çaldı. Oturanlar yerlerinden kalktı. Yürüyenler durdu. Vapur tayfalarından birisi yanına yaklaşarak sordu:

— Çayınızı burada mı içeceksiniz?

Çay zamanı mı gelmişti? Uzun zaman hareketsiz olduğu yerde kalmıştı. Aşağıya inmek canı istemedi. Çayı buraya getirmesini tayfaya söyledi. Yolcuların hepsi hareket halinde idi. Bazı gençler gülerek, konuşarak spor yapılan güvertenin merdivenlerini tırmanıyorlardı.

Biraz ötedeki bir iskemleye genç bir yolcu oturdu. Bu adam Lady Lindston'un oğlu Robert idi. Yan gözle Odrey'e bakıyordu. Geniş omuzlu sıhhatli, yanık yüzlü bir gençti. Odrey'in canı sigara içmek istiyordu. Fakat kibriti genç adam yerinden kalkarak yakar diye bu arzusunu yendi. Canı yabancılarla konuşmak istemiyordu. Fakat genç Robert dayanamadı ve Odrey'e ya tenis veya herhangi bir oyun oynamağı teklif etti, Odrey nezaketle reddetti. İçinden:

— Beni rahat bırakmız, başka bir şey istemem. Aylarca böyle hiç bir şey yapmadan yaşıyabilirim. Diye düşündü.

Zaten yapacağı da bu değil mi idi? Uzun senelerdenberi ilk defa olarak sakin ve huzur içinde yaşadığını farketti.

. . . . . .

Vapur hayatı insanı öyle sürükler ki bunun cazibesinden kurtulmak pek güçtür. İnsanın bütün yaşadığı âlem o vapur olur. Ufuk daralır, iç sıkıntısı, tecessüs merak, yalnızlık korkusu insan sürüsünü birbirine yaklaştırır. Yolcular birbirlerini tanımağa başlarlar. Kendinden bahsetmek zevki ortalığa hâkim olur. Dedikodular, flörtler başlar. Arzular, kinler, züppelikler insanların içinden dışarıya uğrar, çehrelerin hakiki mânâsı ortaya çıkar. Uzun seyahatler rol oynamağa ve olduğundan başka türlü görünmeğe müsait bir zemin değildir.

Bu yolculuğun sonunda bütün başlanan işlerin yarıda kalacağı, dostlukların bozulacağı, düşmanlıkların unutulacağını bildiği hal de insan yine her şeye çok ehemmiyet verir. Zaman mefhumunun ölçüsü ancak yemek saatleridir.

Herbert bu yolculuğun tam keyfine varıyordu. «Vapurun en güzel kadınile evliyim» diyerek iftihar ediyordu. Günde bir, iki defa da gururunu okşıyan mühim hâdiseler oluyordu: Kaptanın sofrasına oturuyordu. Vapurda sivil geziyordu. Fakat kamarasında yalnız kalınca üniformasını dolaptan çıkarıyor ve yeni taktığı yıldızına uzun uzun bakıyordu.

Odrey gazeteye yazı yazarak ve fotoğraf göndererek para kazanacağını söyleyince hem memnun olmuş, hem de biraz kızmıştı. Karısının maddi bir surette kendisine tâbi olmayışı bu dar görüşlü adamı sıkıyordu. Fakat hasis olduğu için bütçesinden fazla para çıkmıyacak diye de seviniyordu.

(Arkası var)

RADYO PROGRAMI

Bugünkü program

7.30 Program ve memleket saat ayarı, 7.33 Hafif program (Pl.), 7.45 Ajans haberleri, 8 Senfonik parçalar (lP.), 8.30/8.45 Evin saati

12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.33 Türkçe plâklar, 12.45 Ajans haberleri, 13 Türkçe plâklar programının devamı, 13.15/14 Karışık program (Pl.).

18 Program ve memleket saat ayarı, 18.03 Radyo salon orkestrası, 18.30 Konuşma memleket postası 18.40 Radyo salon orkestrası programının devamı, 19 Konuşma (Yuva saati) 19.15 Radyo salon orkestrası programının devamı, 19.36 Memleket saat ayarı, ve Ajans haberleri, 19.45 Fasıl sazı, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45 Chopinden müntehap parçalar (Pl.) 21 Ziraat takvimi ve Toprak mahsüleri borsası, 21.10 Hafif fasıl şarkıları, 21.30 Konuşma, 21.45 Klâsik program, 22.30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, 22.45 Cazband (Pl.), 22.55/23 Yarınki program ve kapanış.

Türk Tarihinde Casuslar

Kanije müdafaasında Kara Ömer ve Kara Pençe

Yazan: **İhsan BORAN**

— 18 —

O zaman İstanbulu kaymakam sıfatile Halil Paşa idare ediyordu. Bu Halil Paşa, sipahilerin isyanını önliyemedi. Hattâ kendi canından ve Kiyerayı himaye eden Valde Sultanın yani Safiye Sultanın âkibetinden korktu. İtaat bilmez askerlerin elinden kurtulmak talihe bağlı idi.

O devirde Yeniçerilerin ve sipahilerin mazideki itaat ve terbiye ile zerre kadar alâkaları kalmamıştı. İtaatsizliği ve ayyaşlığı meslek edinmişlerdi. Padişah bir gün bir Rum meyhanesinin önünden geçerken askerler «sıhhatine içiyoruz» diye kadeh boşalttılar. Bu çirkin halden müteessir olan Padişah içkiyi menetmiş se de, askerlerin çıkardığı bir patırdı üzerine emrini geri almış ve tekrar içkiye müsaade edildiğine dair ferman vermiştir. Artık ötesini hesap ediniz. Padişah iki iş yapıyor: Haremin entrikaları ve itaatsiz askerin arzuları.

İşte Kiyeranın başını istiyen sipahiler böyle azmış askerlerdi. Halil Paşa korktuğu için Çavuş başıyı Yahudi Kiyera ile çocuklarını aramaya gönderdi. Fakat sipahilerin sabır taşı çatlamıştı. Kiyerayı bizzat aramaya çıktılar. Nerede bulsalar beğenirsiniz? Vezir saraymın merdivenleri üstünde.

Kiyera merdivenleri çıkıyordu. Ve zire dert yanacak; başını kurtarmaya çalışacaktı. Sipahileri ne Padişah ve ne de Safiye Sultan durduramazdı. Bu işi ancak sadrazam yapabilirdi. Fakat Kiyera vakit bulamadı. Sipahiler merdivenler üstünde Kiyerayı yakaladılar; üç oğlu ile beraber derhal öldürdüler. Venedik hizmetkârına Venedik vari bir ceza verdiler; vücudünün parçalarını onun vasıtasile mansap satan büyük memurların kapılarına astılar.

Kiyeranın yalnız dördüncü oğlu bu faciadan kurtuldu. Müslümanlığı kabul ettiği için ilişmediler. Bu Yahudi sonradan Aksan Mustafa adını almıştır. Bundan sonra Kiyeranın malı ve mülkü müsadere edilerek satıldı; bu satıştan 5 milyon akçe toplandı.. Halil Paşa da azledilerek yerine Hadım Ahmet Paşa tayin edildi.

Üçüncü Murat devrinin rüşvet tarihi başlangıcı olduğunu söylemiştik. İngiltere kraliçesi Elizabet, ilk defa olarak Osmanlı devleti ile siyasi münasebata girişmiş ve İstanbula elçi göndermişti. Fakat bu elçinin ilk marifeti, İngiltereninin ticari menfaatleri yani kapitülâsyon imtiyazları için devlet büyüklerinden Ebüssuud Efendiyi elde etmek olmuştur. Bunun için verdiği ücret de 5 bin İngiliz altınıdır.

Hülâsa bu devirde, Sokullu merhumun bütün şiddetli tedbirlerine rağmen rüşvet ve casusluk alabildiğine yürüyüp gitmiştir. Devletin sırları, haremdeki kadınların ve hükûmet işlerine burun sokan yahudi unsurların, sözüm ona mühtedi tercümanların elinde oyuncak olmuştur.

İkinci Selim ve Üçüncü Murat devrinde yalnız bir Türk casusu İran seferinde büyük bir hizmette bulunmuştur. Bu adamın ismi meçhul kalmıştır. Aldığı vazife; İran ordusunun kuvveti, hareketi ve kumandanları hakkında malûmat yetiştirmekti. Osmanlı ordusu daha Erzurumda iken bu Türk casusu İran içine girdi, İran ordusunun dört koldan ve dört kumandan idaresinde harekete geçtiğini öğrendi ve yakalanmadan Osmanlı ordusuna gelerek vaziyeti anlattı. Bu suretle Osmanlı ordusu Erzurumdan şarka yürürken İran ordusunun vaziyetini tamamile biliyordu.

Fakat Üçüncü Mehmet devrinde Kara Ömer ve Kara Pençe adındaki Türk casusları iyi namlar bırakmışlardır. Bunlar Tiryaki Hasan Paşanın yetiştirdiği ve Kanije müdafaasında kullandığı meşhur adamlardır. Gelecek yazımızda Kanije müdafaasından, Kara Ömer ve Kara Pençenin yaptıkları işleri anlatacağız.

Üçüncü Mehmet devrinde Kanije müdafaası meşhurdur. Bu müdafaanın kahramanı Tiryaki Hasan Paşa ve maiyetinde kale muhafızı bulunan ve adları meçhul kalmış olan bir avuç Türk kahramanıdır.

Tiryaki Hasan Paşa kalenin müdafaasında casusluktan çok istifade etmiş ve bunda büyük bir maharet göstermiştir. Kullandığı adamlardan isimleri tarihte kalan ve bize kadar gelen yalnız Kara Ömer ile Kara Pençedir. Kara Ömer isim ve lâkabile geçmiş, öteki belki de yalnız lâkabı olan Karapençe sıfatile kalmıştır. Hasan Paşa, casusluğa ait harp hilelerinde Kara Ömerden, ve düşmanın hal ve vaziyetini öğrenmekte, Belgrattaki ordu karargâhile gizli muhabere etmekte Kara Pençeden çok büyük hizmetler görmüştür. Bu iki adamın hayatı ayrı ayrı uzun birer macera romanı teşkil eder. Fakat biz yoldan fazla ayrılmamak için şimdilik bazı vakaları anlatmakla iktifa edeceğiz:

Kara Ömer, Tiryaki Hasan Paşanın maiyetinde Beşler ağası idi. Tiryaki, esirlerden bir istifade usulü bulmuştu. Ne vakit esir alınsa başlarını kesilmeğe mahkûm eder ve güya idam edilmeleri için Beşler ağası Kara Ömere teslim ederdi. Kara Ömer, divanda esirler huzurunda verilen bu kat'i emir üzerine cevaben baş üstüne der ve esirleri peşine alarak Tiryaki Hasan Paşanın huzurundan çıkardı. Fakat bu küçük bir komedyanın birinci perdesiydi. İkinci perdesi Kara Ömer, esirler ve cellâtlar arasında cereyan ederdi. Kara Ömer, etrafı yalın kılıç cellâtlarla sarılı esirleri karşısına alır, onları affeder, kalenin ve muhafızların ahvali hakkında yanlış malûmat verir ve sonra kendi hayatını tehlikeye koyduğunu söyliyerek esirleri geceleyin kendi kaçırıyormuş gibi Avusturya ordusuna gitmek üzere salıverirdi. Tabii ölümden kurtulan bu esirler, yanlış öğrendiklerini Avusturya ordusu kumandanına yetiştirirler, adamın zihnini çelerler, bu suretle Avusturyalılar kaleye hücuma cesaret edemezlerdi.

(Arkası var)

Spor

Sporumuzda amatörlük ve profesyonellik davası

Bizce yapılacak ilk iş; yüzlerdeki amatörlük perdesini yırtıp atmaktır

Amatörlük, profesyonellik davasının son günlerde yine münakaşa mevzuu olduğunu görüyoruz.

Klüplerimizin başında bulunan bazı idareciler amatörlüğe dönmenin bir zaruret olduğunu da ileri sürmektedirler. Bu zaruretin nereden doğduğunu anlatmak için fazla söze lüzum yoktur. Bu açıktan açığa klüplerimizin gerek yardımsızlık ve gerekse varidat membaı bulamamak yüzünden masraflarını karşılıyacak vaziyette olmamalarından ileri gelmektedir.

Klüplerimiz için şu noktada düşünülecek en mühim mesele, birdenbire amatörlüğe dönülüp, dönülmiyeceği meselesidir. Bence bu pek kolay olmıyacaktır. Açık söylemek lâzım gelirse buna imkân görememekteyiz.

Bu imkânsızlık neden doğuyor? Onu şurada kısaca izah edelim:

Evvelâ şunu kabul etmek lâzımdır ki, bugünkü sporcu gençlikte amatörlük ruhu kalmamıştır. Halbuki bu tamamen bir ruh meselesidir. Bu ruhu tekrar gençliğe aşılamak klüp idarecileri için çok güç ve hattâ imkânsız bir meseledir. Bugün başta giden klüplerimizden bazılarının böyle bir karar verdiğini kabul edelim. Bu kararı tatbik edebilecekler midir?

Bu başta giden klüpler, böyle bir kararı verdikleri gün, hiç şüphe yok ki, takım çıkaramıyacak vaziyete düşeceklerdir. Halbuki taraftarların bir klübe karşı olan bağlılıkları iyi neticelerle devam eder. Böyle bir vaziyet karşısında bir mağlûbiyet, iki mağlûbiyet, nihayet üçüncü mağlûbiyetten sonra, o klüp taraftarlarını da kaybedecektir ve bunun neticesi olarak ya o idarecilere iş bırakıp gitmek ve yahut ta düşünceleri uğruna klübün kpılarını kapamak düşecektir.

Böyle bir kararın bütün klüpler tarafından müştereken verildiğini kabul edelim. Evvelâ şunu unutmamalıdır ki, klüp idarecileri tarafından masa başında verilecek bir sözün müeyyidesi ne olacaktır? Çünkü böyle bir söze inanmak gafletine düşen bir klüp mütemadiyen yenilmiye mahkûm olacak, bu mütemadi mağlûbiyetler neticesinde belki de yıkılmak tehlikesine uğrayacaktır. Çünkü, vermiyorum, diye söz veren klüp yine el altından verecek, kendisi vermese bile açıktan verecek bir hasta bulacaktır.

Bir klübün böyle bir kararı tatbik edebilmesi için evvelâ oyuncu bulması lâzımdır. Halbuki, bugün klüplerimiz çekilen bir oyuncunun yerine diğerini koyamamaktadır.

Bu müşkülâtı da hiç şüphe yok ki, mekteplilerin klüplerden çekilmesi doğurmuştur.

Mektepliler oynamıyor, askerler oynamıyor, klüpler bu vaziyet dahilinde nereden eleman bulacaklardır? Böyle bir kararla eldekini de kaçırınca tabiatile sahaya takım çıkaramıyacak vaziyete düşeceklerdir. Görülüyor ki, bu eleman yoksuzluğunda tam amatörlüğe dönmek imkânsızdır.

Bizce tam amatörlüğe dönmektense, amatör geçinen oyuncuların yüzlerindeki perdeyi yırtıp atarak bugünkü şartlara uygun bir şekilde açık profesyonelliği ilân etmek her halde daha doğru bir hareket olur.

Düşününüz ki, bugün bir klüp her türlü fedakârlığı yaparak meydana çıkardığı bir çocuğa istediği şekilde hâkim olamıyor. Bir iptidai mezununu elinize alıyorsunuz, yetmiş seksen liralık iş buluyor, ayrıca klüpten aylık veriliyor. Her türlü ihtiyacını karşılıyorsunuz. Sonra, çalış, gel oyna, dediğin vakit size verdiği cevap şudur:

— Ben amatörüm o kadar sıkıya gelemem...

Bugünkü vaziyet tamamen budur. İşte onun içindir ki, yapılacak iş, evvelâ yüzlerdeki amatörlük perdesini silkip atarak işin mahiyetini açığa vurmaktır.

O zaman klüpler kendi aralarında mukavele değil, oyuncularla klüpler arasında mukaveleler yapılacak ve belki de bugün yapılan masraftan daha az bir masrafla iş görülmüş olacaktır. Yoksa klüplerin yekdiğerine karşı para vermemek hususunda yapacakları bir anlaşma ve bir söze inanmak gaflet olur.

Kemal ONAN

Doktorumuz diyorki:

YARIM BAŞ AĞRISI

Yarım baş ağrısı ne suretle husule geliyor diye düşünen hekimler, bunun için birçok nazariyeler söylemişlerdir: Yarım baş ağrısı esnasında gözlerin görme tabakasındaki kan damarlarının daraldığını görenler bu ağrıyı dimağdaki ufak damarcıkların büzüşmesine atfetmişlerdir.

Beyinde bulunan his merkezlerinin tahriş edilmesinin, iç ifrazı güddelerinin hasıl ettikleri hormon dediğimiz cevherlere ait birçok bozuklukların yarım baş ağrılarının hususlünde, büyük bir rol oynadığına kani olanlar vardır.

Yarım baş ağrısı, çok defa, kurdeşenlere ve nefes darlıklarına müsteit insanlarda görüldüğü için bu arızayı bedene dışarıdan veya içeriden tesir eden bazı yabancı albüminlere karşı hususi bir tahammülsüzlük hali gibi telâkki etmek de mümkündür.

Nihayet, gıdaların vücudda barsak, kara ciğer ve kan içinde uğradığı bazı değişikliklerden dolayı ortaya çıkan bir takım uzvi zehirlerin yarım baş ağrısı yaptığı görüldüğünden bu hastalığın bir nevi (kendi kendine zehirlenme) mahiyetinde olabileceğini söyliyenler de yok değildir.

Hangi sebep ve hâdisenin tesiri altında olursa olsun yarım baş ağrısı çekenlerde bu hastalıkla beraber, ekseriya, şişmanlık, çok yemek yemek, kara ciğer bozuklukları, inkıbaz gibi haller de mevcut bulunmaktadır. Şu halde bu şekildeki bünye tegayyürlerinin yarım baş ağrısı ile, sıkı bir surette, alâka ve münasebeti mevcut olduğunda hiç şüphe yoktur.

Demek oluyor ki yarım baş ağrısı her şeyden evvel, bünyenin yapılış ve yaradılışına bağlı bir hastalıktır. Bu bakımdan yarım baş ağrısını irsi ve ailevi bir arıza gibi telâkki edenlere hak vermek icap eder.

İşte yarım baş ağrısı çeken insanların kan, idrar ve kazurat muayeneleri yaptırarak barsak, böbrek kara ciğer.. gibi mühim uzuvlarında bir bozukluk olup olmadığını tetkik ettirmelerinin lüzum ve ehemmiyeti bütün bu mütalea ve sebeplerden ileri gelmektedir.

Dr. Nuri ERGENE

Serbest sütun

Francala, çay ve kahve tevziatı

Hasta bir okuyucumuz bize dertlerini döküyor

Son günlerde yapılan kahve ve francala tevziatı münasebetile bir iki söz söylemek istiyorum. Okuyucularımızın dilekçeleri sütununda dercederseniz belki alâkadarların dikkatini celbeder.

Kahve ve çay tiryakisi olmadığım için bu tevziat beni o kadar alâkadar etmez, fakat bu işlerde öyle bir keşmekeş ve esas aykırılıkları göze çarpıyor ki bunları hangi mütehassıs heyetin sayı mahsulü olduğunu insan merak ediyor! Aynı zamanda ihmal ve alâkasızlığım bizi nerelere sürüklediğini vaktile gördük ve öğrendik..

Evvelâ hastaların francala işinden bahsedeyim. Bir buçuk aydanberi karaciğer ve barsak rahatsızlığından evde yatıyorum. Günde 500 gram francala verdiler. Sonra bu miktarı 250 grama indirdiler. Bu kararı vermek için ya hasta adedinin ya un miktarının tahmininde yüzde yüz aldanılmış olması lâzımdır.

Geçelim...

Çay işi: Bu hakikaten şeytan işi oldu. O bin sandık çayın nasıl sırra kadem bastığı anlaşılamadı. Hepsi birden Anadoluya gitti güya İstanbulda hiç kalmadı. Fiyatta tabii yine 10 lirada duruyor, 10 para bile düşmedi!

Kahve işine gelince: Bir kerre tevziat kavrulmuş ve çekilmiş kahve esası üzerine yapılmıştır. Niçin? Halka kolaylık olsun diye mi? Aman efendim! Bize çekirdek kahve veriniz, biz üst tarafını yaparız. Bu kahveyi çekmek ve kavurmak işi her halde belediye lâboratuvarında yapılmamıştır.

Bu işe hile karışmamak için kontrol ve teftiş olunacağı ve halka has kahve tevzi olunacağı ilân edilmişti. İtiraf etmeliyim ki dağıtılan kahve hilesiz görünüyor. Zaten paketi açınca öyle mis gibi kahve kokusu geliyor ki bu kokuyu çoktan unuttuğumuzu anlayıp zamanların insanı nelere alıştırdığını korku ve hayretle görüyoruz. Her neyse, bu sefer verilen kahvelere hile karışmamış ya pek az karışmış. Fakat eğer kısmet olursa ikinci, ve ömrümüz vefa edersе üçüncü tevziatta bakalım bu muvaffakiyet temin olunacak mı? Belki bu mümkündür. Fakat bütün zahmet, kontrol sakatlıkları vesaire neye? Dediğim gibi, bize tane veriniz, biz kalanını yaparız.

İşin en garibi sona kaldı: On beş yirmi gündür bekçiler eve uğrayıp kaç kişi olduğumuzu tahkik ettiler ve deftere yazdılar. Günün birinde bir pusula ve numara getirdiler ve bu numara ile tevzi merkezlerine müracaat edip adam başına 250 gram kahve alacağımızı söylediler. Birkaç gün sonra kahvemizi almak için gönderdiğim kapıcıya yalnız 250 gram kahve verildiği ve bu tevziata aile nüfusu esas olmayıp ev başına bu miktar kahve verileceği anlaşıldı. Şimdi çok rica ederim, böyle garip bir tevzi usulü dünyanın neresinde görülmüştür? Bunu yapanlar ya ellerindeki kahve miktarını ya İstanbul nüfusunu bilmiyormuş ve her halde aklı selimlerini hiç istimal etmemişler. Eğer nüfus başına 250 gram tevziatı kapatmıyorsa 200, 150 veya ne kadar lâzımsa o kadar az versinler, fakat nüfus başına versinler. Bir evde on diğerinde üç nüfus olabileceğine göre tevziat tamamen haksız ve mantıksız bir esas üzerine kurulduktan başka işin neticesi, herkes gibi aynı miktarı almış iki nüfuslu aile biraz da dişini sıkarak aldığı hilesiz ve üç misli arpa ve nohut karıştırılmağa müsait kahvesini 10 nüfuslu aileye satmağa başlar ve böylece hiç yoktan bir ihtikâr zemini hazırlanmış olur. Ahalimizin içtimai tenbelliği ve bana neciliği malûmdur. Fakat bu dala olmadığı da muhakkaktır.

Geçenlerde gazetelerde kahve ve çay işlerinin inhisarlara intikali hakkında bir fıkra vardı. Her halde bu çok iyi bir fikirdir. Hiç olmazsa bu keşmekeş biter ve işler tam teşkilâtlı bir idareye ve mütehassıs ellere düşer. Bu neticeye ulaşmak için ne lâkalı alâkasız çok muarızlarla çarpışılacağını tahmin etmekle beraber Meclisimizin halkın ve hükûmetin menfaatini tam bir vuzuhla görece ğini ve bu işi yakın bir âtide halledeceğini ümit ve temenni ederim.

Mühendis Asaf Beşpınar, Mode

Kahve buhranı

(Başı 3 üncüde)

gün, piyasaya 100 bin çuval çiğ kahve arzettiğimizi farzedelim. Acaba buhran bertaraf olacak mı?

Hangimiz derhal piyasaya koşup:

— Hazır bol kahve varken eve beş on kilo alayım.. Demeyeceğiz...

Bu takdirde vaziyet şu olacaktır. Müesseseler, oteller, kıraathaneler buhranda çektikleri kahve sıkıntısına bir daha maruz kalmamak için derhal enaz üçer beşer çuval mal iddihar edeceklerdir. Aileler de asgari beş kilodan başlıyarak bir çuvala kadar ihtiyaç saklamağa savaşacaklardır. Bu takdirde değil (100) bin çuval hattâ (500) bin çuval kahve de piyasayı tatmin etmiyecektir.

Ohalde yegâne tedbir, Ticaret vekâletinin âişe teşkilâtının aldığı tedbirdir. Malûmdur ki öğütülmüş kahve uzun zaman saklanamaz, kokusunu ve lezzetini kaybeder. Maksat kahve ihtiyacını karşılamaksa öğütülmüş ve yeni çekilmiş kokusu üzerinde has kahve herhalde çekirdek kahveden daha az kıymetli değildir.

Burada bir mesele ile karşılaşmış bulunuyoruz: Acaba öğütülmüş kahve sistemi, ihtikâra vesileye müsait bir sistem değil midir?

Bu mesele Ankarada ve İstanbulda ayrı ayrı fakat birbirine benzer usullerle halledilmiştir veya edilmek istenmiştir.

Diğer vilâyetlerimizdeki vaziyetle Ankara ve İstanbuldaki kahve tevzi işini üçüncü bir yazımızda tetkik edeceğiz.

Aslan Tufan

hergün Bir fıkra

Toptan muamele

Eski devirlerde, eşkiyaların halkı soyup soğana çevirdikleri günlerden birinde, gayri müslim bir tüccar Erbile götürüp satmak üzere Musuldan birçok kumaş, basma, hazır cepken, çakşir ve saire alır, bir kervana katılır. Bir iki gün sonra, o günün azılılarından bir zorba kervanı çevirir. Kiracıların, tüccarların kollarını bağlatır, denkleri açtırır içindekileri adamlarına dağıtır. Nihayet, sıra çepken ve çakşir denklerine gelir, onları da dilediklerine giydirir. En hoşuna gideni de kendine ayırır. Fakat, dar geldiğini görünce kızar ve sahibine hiddetle sorar:

— Ülen bunun biraz daha genişini neye almadın?..

Tüccar cevap vermez. O sırada el ayağı bağlı yerde yatan bektaşi dedesi söze karışır. Güler bir yüzle:

— Behey ağam. Herif, malını böyle toptan vereceğini, o sırmalı cepkenin size dar geleceğini bilir miydi ki?..

Der ve bu sözile kendini a-

HİKÂYE

"Leyleklerin aşkı,,

Yazan: **Mahmut Attilâ Aykut**

Bursa ve Balıkesir havalisinde kartallarla leyleklerin şiddetli bir hava harbine tutuştuklarını gazeteler günlerce yazdılar. Hattâ bu hava harbinden sakatlanmış topal bir leyleğin daha başka semtlerdeki hemcinslerine haber ulaştırarak takviye kıtaları götürdüğü yazıldı. Hayvanat âlimleri için yeni bir tetkik, meraklılar için de uzun bir mevzu olan bu vaka bende geçmiş günlere ait bir hatırayı canlandırdı:

Alelûmum hayvanlara karşı garip bir zaafım vardır. Onların hareketlerini daima ve uzun, uzun tetkik ederim. Köpeğin sadakati, kedinin nankörlüğü, farenin zekâsı, koyunun keçiye nazaran aptallığı, eşeğin meşhur inadı, horozun kabadayılığı, tavuğun huysuzluğu, yumurta yaptıktan sonraki şımarık hali velhasıl her şeyleri beni alâkadar eder. Onun için dir ki evim bir hayvanat koleksiyonudur. Hattâ şu kimsenin hoşlanmadığı türktüğü, dehşet duyduğu adı söylendiği zaman «düşmanlar andı» denilen korkunç hayvan yılanı dahi severim.. Onun da kendine göre bir zarafeti göz alıcı bir manzarası vardır. «Seba» melikesi Belkısın tarihi idam hükümlerini infaz eden yirmi metrelik yılanı ile boğayı deviren, atı köstekliyen Afrika ve Asya yılanları pek sevilemezse de diğerleri hakkındaki sevgiyi de bu istisnalar körletemez ya.. Hele kenarı oymalı kör yılanlar pek sevimli ve hiç zararsız mahlûklardır. Lâkırdı lâkırdıyı açtı. Fakat madem ki hikâyenin mevzuu hayvanlar âleminde bir cevelândır. Şu halde hikâye içersinde yine kendi cinsinden hikâye olmasında da bir mahzur yoktur. Hele işin içersine yılan hikâyesi girerse. Lâf kör yılanlara intikal etti de aklıma geldi. Bir tarihte boyu kırk santimi geçmiyen koyun koyuna cilveleşen iki kör yılan yavrusunu yakalamıştım. İkisini de ceketimin dış cebine soktum. Bi- - ellerimi mahsus kirletmiş bulunduğum için -

— Yahu dedim canım bir sigara istiyor ellerim kirli sana zahmet olacak şu cebimdeki paketi alıver.

Peki dedi. Elini cebime soktu.. Fakat; bu muziplik bana bir hayli pahalıya mal oldu. Adamcağız meğer yılandan çok korkarmış. Elini cebime sokup da avucuna soğuk soğuk kıvır kıvır bir şeyler sarılıverince şap deyip yere düşüp bayıldı. Onu kendine getirinceye kadar benim de imanım gevredi. Ondan sonra bir daha bu tarzda bir şakayı muzipliği kimseye yapmadım. Her ne ise asıl mevzuumuz bu değil. Gelelim bizim leyleğin hikâyesine:

Hayvanları sevdiğim kadar tenhayı da severim. Bu sevda yıllarca beni köylerde ıssız, sakin, fakat sevimli muhitine bağlamıştır. Sılarlı köyün bu şekilde sakin ve asude yaşadığım yurt topraklarından bir köşedir. Bulunduğum evin karşısında içi oyulmuş, sırtı buruşmuş dalları kopmuş, üstü düzleşmiş asır dide bir meşe ağacı vardı. Bu cascavlak meşenin üzerine her sene mevsimi gelince «bir çift hacı leylek» gelir konaklarmış. O sene de köy çocukları:

Leylek leylek havada
Yumurtası tavada

Diye bağrışmaya başladıkları zaman semayı kaplıyan bu kârı kadim hava istilâ ordusuna bakarken, yazı müjdeliyen ve her sene bizim ihtiyar meşeye konuk yapan çiftleri gözlerim aradı.

İşin tuhaf tarafı kilometreler aşan bu Hacı Babaların o sene bir kaptan gibi rotasını pusulasını şaşırmadan yine ayni yere gelmeleri ayni bacaya veya ağaca yuva yapmalarıdır. Köylüler bunu birçok defalar tecrübe etmişler misafirlerinin uzun bacaklarına işaret boncukları takmışlar ve ertesi yıl çiftlerin kalktıkları yere geldiklerine şahit olmuşlardır. Nitekim köyde umumi bir sevinç havası yaratan misafirler içersinde Salarlı köyünde ikamete mecbur olanlar sürüden birer ikişer ayrılıp, havada helezonlar çizerek yerlerine gelmeğe başladılar.

O akşam sessiz geçti. Sabaha karşı takırtılar duyulmağa başladı. Leyleğin softalığı da vardır. Onun hacılık lâkabı sadece cenup iklimlerinden gelmiş olmasından galat değil, rivayete göre namaz zamanlarında up uzun gagasını kuvvetle birbirine çarparak dua etmesinden ötürü olduğu söylenir. O gün her ikisi de hümmalı bir faaliyet sarfettiler. Yuvalarını özene bezene tanzim ettiler. Leylek hayvanat âleminde faydalı unsurlardandır da... Fareyi gagalar, yılanların üzerine şiddetli bir pike inişi yapar belinden kavradığı gibi yükselir kurbağaları öldürür. Kurt, böcek ne varsa toplar, temizler, Zamanı gelince de yumurtlar ve üzerine yatar o zaman erkek leylek durmadan yuvasına hizmet eder sevgili eşine taze yiyecekler bulur getirir. Eğer dişi leylek bir yere ayrılmak mecburiyetinde kalırsa erkek sadık ve vefakâr bir sevgiyle sıcak yumurtaları soğutmamak için yumurtalar üzerinde bekçilik yapar. Bu günler içersinde garip bir şey düşündüm. Bir kaz yumurtasını leylek yumurtaları arasına yerleştirdim. Afacan bir köylü çocuğu benim bu merakıma yardım etti. Ve ağaca sincap gibi tırmanarak iri bir kaz yumurtasını leylek yumurtaları arasına koydu. Bundan sonra bütün merakımız çıkacak yavruda idi. Her sabah uyanır uyanmaz ilk işimiz leylek yuvasına uzaktan bakmak oluyordu. Yaptığım bu muzipliği köylülere de naletmiştim. Nakiller suya atılan taşın vücude getirdiği dalgalar gibi yavaş, yavaş büyüyor. Benim bu hareketim de bütün köyde duyulmuştu. Şimdi artık herkes koca meşedeki çiftle yakından alâkadar oluyordu.

— Yavrular çıktı mı?

— Ne haber var?

Bir sabah müthiş bir takırtı ile uyandım. Güneş yeni doğuyordu. Dışardan neşeli çocuk sesleri duyuluyordu.

— Ne var ne oluyor dedim.

İçlerinden biri cevap verdi:

— Leyleklere bakın kavga ediyorlar. Ağacın üzerinde müthiş bir mücadele vardı. Erkekle dişi leylek birbirlerine girmişlerdi. Dişi leylek kanatlarını açmış öyle saldırıyordu. Meydan köylülerle dolmuştu.

— Ne oldu ki acaba?

— Ağaca çıkalım mı?

— Hele durun bakalım.

Nihayet erkek leylek takatsiz kalan dişi leyleği kaçmağa mecbur bıraktı. O esnada erkek leyleğin yuvadan gagasına bir şey aldığını ve gagasını ağaca hızlı hızlı çarptığını gördük. Biraz sonra gagasına aldığı şeyi yere fırlattığını gördük. Hepimiz oraya koşuştuk. Ne görsek beğenirsiniz? Henüz tüyleri çıkmamış rengi belli olmıyan ufacık bir kaz yavrusu! Yavrunun eile, tutar bir yeri kalmamıştı ve çoktan ölmüştü. Biz bu hâdiseyi tetkikle meşgulken yuvada kalan erkek leylek iki yavruyu daha gagasile sitkeliyerek yere attı. Ondan sonra da kendisi kalkıp gitti...

Ne o sene ne de ondan sonraki senelerde leylekler o yuvaya bir daha gelmediler..

Kendisine benzemiyen garip yavruyu yuvada görünce dişisinin hiyanetine uğradığını zanneden erkek leylek sevgilisinden intikamını almıştı. Çünkü onu kıskanıyordu çünkü onu seviyordu. Vefasızlığına, sadakatsizliğına tahammül gösterememişti. Uzak ellerden gelerek kurduğu bahtiyar yuvanın dağılmasına sebep olan anaya artık inanamaz olmuştu.

Dört gün sonra tarlaya giden köylüler «Samanlısu» bataklığında ölmüş bir leyleği sürükliyerek köye getirdiler. Bu leyleğin kanatları altında hâlâ gaga yaraları vardı. Bu hiyanete vasıta olduğum için ne zaman bir leylek görsem bu vak'ayı hatırlar üzülürüm.

Hayvanların da erişilmez bir âlemi ve kendilerine mahsus sırları vardır.

Evlâtlarını ve erkeğini kaybederek belki kahrından belki de aldığı yaraların acısından bataklıkta can veren leyleği evime getirdim. İçini temizleyip talaşla doldurdum. Onu yapma bir yuvanın üstüne oturttum. Bana öyle geliyor ki içinde hâlâ o günahsız hasretin ateşi yanıyor ve hâlâ gelmiyecek yollardan sevgili erkeğini müteessir ve meyus bekliyor...

hergün Bir yemek

Midye dolması

Midyenin mümkün olduğu kadar büyüklerinden alınız. Kabuklarını kazıyınız ve bol suda birkaç defa yıkayınız. Her midyeyi ön taraflarından bıçak ucu ile kırmadan açınız. İçinde inci varsa çıkarınız. Kıllarını kesiniz ve tekrar ayrı ayrı yıkayınız. Sonra, bir tencereye bolca soğan çentiniz ve bol zeytin yağı ile kavurduktan sonra 350 gram yıkanmış pirinç, ikişer yemek kaşığı fıstık ve üzüm, kâfi miktarda tuz ve baharı, bir kahve kaşığı döğülmüş tarçın bir su bardağı ılık su ilâve ediniz. Biraz daha kavurduktan sonra ateşten indiriniz. İç iyice soğuduktan sonra, midyeleri gevşekçe doldurup kapaklarını kapayınız ve tencereye yan yana yatırmak suretile istif ediniz. İki bardak ılık su veya yağsız et suyu ilâve ettikten sonra, kapayıp ateşe koyunuz. Suyunu çekip pirinçler yumuşayınca indiriniz.

Refah faciası şehitleri

(Başı 1 incide) */*/

binası önündeyim. Herkesin yüzünden matem izleri okunuyor. Dokunsanız ağlıyacaklar. Asırlardır Türk donanmasının şanlı menkıbelerini dinlemiş, kahramanca dövüşüp şehit düşmüş vatan evlâtlarının hatıralarını anmış, Haliç bile, bugün ne kadar mahzun...

İhtifal saati yaklaşıyordu. İstanbul kara komutanı, İstanbul deniz komutanı, merkez komutanı, Amiral Hüsnü Gökdeniz, Emniyet müdürü Salâhaddin Arslankorkut ve diğer tanınmış bir çok zevatla şehitlerin alleleri merasimi takip etmek üzere burada toplanmışlardı.

Yürüyorum...

İki taraflı dizilmiş iki sıra asker. Dinliyorum.

Diş gıcırtıları duyar gibi oluyorum.

Birden:

Korkma sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak

Sesile kendime geldim.

Deniz bandosu İstiklâl marşını çalıyordu.

Yağız çehreli, yüzünden kahramanlık destanları okunan bir gedikli erbaş kürsüye geldi.

İsmi: Fazılmış...

Binlerce vatan evlâdını temsilen kürsüye gelen bu denizci, daha bir şey söylemeden yüzünün hatlarile her şeyi ifade ediyordu.

Akdeniz...

Asırlardır Türke mezar olan, her karış kumunda bir Türk kemiği yatan, her katra suyunda bir damla Türk kanı taşıyan Akdeniz...

Evet sözlerinden bütün bunları demek ister gibi idi.

Arkadaşlar, diye söze başladı:

— «Bugün burada niçin ve ne mak satla toplandığımız hepimiz için malûm bulunmaktadır.

Bugün diyorum. Zira bugün 18 milyon Türkün kalbinde açılan ve tedavisi imkânsız yaranın tam on dördüncü günüdür.

Arkadaşlar, Türk donanmasına iltihak etmek üzere İngiltereden getirilmesi mukarrer bulunan gemilerimizi almak için Mısıra giden Refah vapuru, cesur ve asil milletimizin güzide deniz, hava subaylarını, talebelerini, erbaşlarını ve erlerini hâmil bulunuyordu. Fakat henüz Mersinden 45 mil yol alarak gecenin zulmeti içerisinde, yoluna devam eden vapurun saat 23 sularında mahiyeti meçhul bir infilâk neticesinde battığı ve talihin fena bir cilvesi olarak, bu denizci, havacı kardeşlerimizden ekserisinin hayata ebediyen gözlerini kapadıklarını öğrenmiş bulunuyoruz.

Hangi vicdansız ve namert elin yaptığı malûm olmıyan bu caniyane hareketten dolayı bütün Türk milleti, büyük mateme bürünmüştür.

Kahbece, bayağıca işlenilen bu cinayetten, civanmert Türk milleti asla yılmıyacaktır. Bu kıymetli ve asil kardeşlerimizi kaybetmekle Türk denizcilerinin duyduğu ıstırabın büyüklüğünü huzurunuzda anlatmıya kelime bulamıyorum.

Kaybımız çok büyüktür. Teessürümüz de tabiidir ki, bu nisbette büyük olacaktır.

Aramızdan ayrıldıklarına hâlâ inanamadığımız temiz ve cesur Türk denizcilerini, milletimiz daima kalbinde yaşatacaktır.

Şehit yiğitlerimizin ailelerine Türk denizcilerinin büyük ve sonsuz teessürlerini, taziyetlerini de burada bildirmek isterim.

Yegâne tesellimiz, bu kahraman Türk çocuklarının vatan uğrunda vazifelerini yaparken şehit düşmüş olmalarıdır.»

Sükûtun bir kadın hıçkırığı ile yırtıldığını duyarak kendime geldim.

İhtiyar, aksaçlı bir kadın hüngür, hüngür ağlıyor ve zaptedemediği hıçkırıkları arasında:

— Zavallı evlâdım. O da babası gibi Akdenizde...

. . . . . .

Cümlenin sonunu getirememişti.

Siyahlar giymiş bir genç kız ve 12 yaşında kadar bir çocuk koluna girerek teselliye çalıştılar..

— Anne, belki yaşıyordur. Belki yüzerek sahile çıkmıştır. Bilmez misin ki, o, ne kadar kuvvetli, ne kadar cesurdu. Şimdiden üzülmeğe değer mi? Anne belki...

Genç kızın da gözlerinden yaş boşanmıya başladı. O da her şeyi biliyordu. İhtiyar anne teselli bulacak gibi değildi.

18 milyon Türkün teselliye imkân bulamadığı bu feci hâdisede, evlâdını mavi dalgaların kucağına gömen bu şehit anası nasıl teselli bulabilirdi ki..

★

Bu nutuktan sonra deniz üst teğmeni Sermet Kiper, ateşin bir hitabede bulunarak aziz şehitlerimizin aziz hatıralarını tebcil ettikten sonra, onların, o kahraman şehitlerin hatıralarına hürmeten bir dakika sükût edileceğini bildirdi.

Esen rüzgâr bile durmuştu. Çamur lanmış Haliç sularının üzerindeki helezonlar bile duruldu.

Durmayan ve dinmiyen bir tek şey vardı: 18 milyon Türkün ağlıyan ve hıçkıran kalbi...

Mızıka matem marşını çalıyor ve herkes çıkardıkları mendillerile nemli gözlerini kuruluyorlardı.

Bütün kıtalar yavaş yavaş deniz kenarına doğru yürüyerek yer aldılar.

Hava ve deniz subayları iki ihtiram çelengi kucaklıyarak deniz kenarına doğru yürümiye başladılar. Bir müfreze asker, doldurulmuş silâhlarile hazır bekliyorlardı.

— Ateş!.

Havaya üç el silâh atıldı ve iki ihtiram çelengi, Halicin derinliklerinde kayboldu.

★

Dün yine aynı saatte, Sarıyerde de, ayni şekilde hazin bir ihtifal yapılmış, nutuklar söylenmiş ve aziz şehitlerin aziz hatıralarını tebcil için denize, Boğaz sularına bir ihtiram çelengi atılmış...

Evet, bugün, Kasımpaşada, Boğazda şu veya bu şekilde aziz hatıralarını andığımız o kahraman şehitlerin asil hatıralarını tarih, yarın yine Akdenizin dalgaları arasında kabyolan büyük Türk denizcileri, Turgut reisler gibi anacaktır.

Faruk FENİK

Le Tems diyor ki:

(Başı 1 incide) X/X

surette aydınlatmaktadır. B. Benoist Mechin'in Ankara'da Fransız menfaatleri için büyük ehemmiyette bir vazife ifa etmiş olduğu şu dakikada, Türkiyenin hattı hareketinin Fransaya gösterdiği dostluk tezahürlerine ve Fransız - Türk muahedesinin meriyette bulunduğunun teyidine karşı dikkatli bulunmaklığımız pek tabiî dir.

Türk Başvekilinin sözlerinden, Ankara hükûmetinin imzaladığı muhtelif muahedeler arasında hiç bir tezat bulunmadığı mânası çıkmaktadır. Muayyen şeraitte Türkiyenin harbe müdahalesini düşünenler, Türk zimamdarlarının hakiki niyetlerini iyi bilmemiş ve bu suretle bunların siyasî hesapları yanlış çıkmıştır. Çünkü Türkiye, milli arazisi doğrudan doğruya hücuma uğramadığı takdirde, silâha sarılmamağa katî surette azmetmiş bulunuyordu.

Türk - İngiliz muahedesi, Türk Rus dostluk ve bitaraflık muahedesi, Türk - Alman dostluk muahedesi, bütün bu diplomatik vesikalar Türk emniyetinin teşkil ettiği esas prensip bakımından nazarı dikkate alınmalıdır. Herhalde şu cihet mânidar ki Başvekil, Almanya ile olan paktın bundan böyle Ankara hükûmetinin daimî siyasetinin esaslı bir unsurunu teşkil ettiğini tebarüz ettirmiş ve Alman - Sovyet anlaşmazlığı karşısında Türkiye, derhal Berlin ve Moskovaya bitaraflığını bildirmiştir.

Bu suretle harbin bütün hudutları civarında hüküm sürdüğü bir zamanda dahi, Türkiye cümhuriyetinin harp dışında kalmak azmi, yüksek bir tarzda teyit edilmiş bulunmaktadır.

Almanlara göre

(Başı 1 incide) ///

Bombardıman tayyareleri ile pike bombardıman tayyareleri Finlândiya - Sovyet hududu civarında Balıkçılar yarım adasında kara ordusunun ilerilemesine yardım etmişler ve muhtelif çapta bombalarla düşmanın müstahkem mevzilerini dövmüşlerdir.

Dün Sovyetler 204 tayyare kaybetmişlerdir.

Bunlardan yüz altısı hava muharebeleri esnasında, kırk biri yerde ve üçü mayin gemileri tarafından tahrip edilmiştir. 10 Alman tayyaresi kayıptır.

Baltık denizinin şark kısmında Alman mayin gemileri dört Sovyet muhribine tesadüf etmişler ve bir saat devam eden muharebe neticesinde atılan top mermileri ile muhriplerden birinin hasara uğraması üzerine düşman çekilmiştir.

Ayni Alman mayin gemileri düşmanın yedi bombardıman hücumunu geri püskürterek üç Sovyet tayyaresi düşürmüşlerdir.

Berlin, 7 (A.A.) — D. N. B. nin bildirdiğine göre, 4 temmuz akşamı, şark cephesinin cenup bölgesinde düşman kollarına karşı harekâtta bulunan bir kaç Alman savaş tayyaresi bir yol iltisak noktasında 15 tank ve 20 kamyon tahrip etmiş ve büyük miktarda daha bir çok arabayı hasara uğratmıştır.

Telgraf, Telefon ve Ajans Haberleri

Goritzia zırhlısı

İngilizler tarafından batırıldı

Londra, 7 (A.A.)— Amiraliğin tebliği:

İngiliz donanması son günlerde Akdenizde bir çok muvaffakıyetler kazanmıştır. 29 haziranda Goritzia adındaki 10 bin tonluk İtalyan kruvazörü torpillenerek batırılmıştır. İtalyan donanmasında bu tipten 4 kruvazör olup diğer üçü Mataban burnu muharebesinde batırılmıştı.

Bundan başka 9 bin tonluk müsellâh bir İtalyan ticaret kruvazörü, 6 bin tonluk bir İtalyan iaşe gemisi ve Kagliyari üssüne erzak nakleden 1500 tonluk bir İtalyan gemisi ve ayrıca 8 bin tonluk bir iaşe gemisi daha batırılmıştır.

Japonya

(Başı 1 incide) X/X

ları halen Japonya ve Türkiye üzerine çekilmiş bulunmaktadır. 1939 harbi bidayetinde Tokyo, Berlin ve Romanya, Ankara, Londraya müteveccih bulunurken bu 2 devletin vaziyeti harp sahaları kendilerine yaklaştıkça müşkülleşmiştir.

Üçlü paktın hükümleri

Almanya ve İtalya ile antikomintern paktını imza etmiş olan Japonya, bilâhare bu iki devletle şarkî Asyada kendisine müstesna bir vaziyet bahşeden üçlü paktı imzalamıştır.

Üçlü paktın mümzileri bundan maada kendilerinden herhangi birinin harbe henüz girmemiş olan bir devletin taarruzuna uğradığı takdirde kendisine yardımı taahhüt eylemekte idiler.

Paktın bu maddesi, Sovyet Rusya harbe girecek olduğu takdirde Tokyoya teminat bahşediyordu.

Sovyet - Japon muahedesi

Bilâhare hariciye nazırı Matsuokanın yapmış olduğu seyahat üzerine Tokyo ile Moskova arasında bir bitaraflık ve ademi tecavüz muahedesi imzalanmıştır. Bu muahede mucibince âkidlerden her biri diğerinin arazisinin tamamiyetine riayeti taahhüt eyliyordu.

Binaenaleyh bu muahede mucibince Japonyanın Alman - Sovyet muharebesi karşısında bitaraflığını muhafaza etmesi lâzımgelmektedir. Fakat İngiltere ve Birleşik Amerika, Sovyet Rusyaya yardım vaadinde bulunduklarından dolayı ve üçlü pakttan doğan taahhüdatı mucibince Almanyaya yardım etmek mecburiyetinde bulunduğundan, Japonyanın vaziyeti müşkülleşmektedir.

Ankaranın vaziyetine gelince

Bu harbin başlangıcında İngilterenin müttefiki bulunan Ankaraya gelince, bu memleket 24 Martta Sovyet Rusya ile müşterek bir beyanname imzalamıştır. Bu beyanname mucibince taraflardan biri bir harbe sürüklendiği takdirde Türkiye ve Sovyet Rusya bitaraf kalacaklarını taahhüt etmişlerdi. Fakat 18 haziranda Türkiye Almanya ile bir dostluk muahedesi imzalamıştır.

Türkiye, İngilterenin müttefikidir. Ayni zamanda Almanyanın da dostudur. Terazinin ibresinin hangi tarafa doğru müteveccih bulunacağı bilinmemektedir.

Japon imparatoru başvekili ve nazırları kabul etti

Tokyo, 7 (A.A.) — Bu sabah bahriye ve harbiye nazırlarının imparator tarafından ayrı ayrı kabulünü müteakip başvekil öğleden sonra saraya giderek imparatora bir çok siyasî meseleler hakkında izahat vermiştir. Başvekilin imparatorla mülâkatı iki saat sürmüştür.

Bu üç mülâkatın da ayni meseleler üzerinde cereyan edip etmediği malûm değildir.

Dahiliye Vekâleti merkez teşkilâtında değişiklikler

Emniyet Umum Müdürlüğüne Osman Sabri Adal tayin olundu

Ankara, 7 (A.A.) — Dahiliye Vekâleti, merkez ve diğer teşkilâtında mühim değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklere göre Dahiliye Vekâleti müsteşarının vekâlet ettiği Emniyet umum müdürlüğüne Afyonkarahisar valisi Osman Sabri Adal getirilmiştir.

Dahiliye Vekâleti müsteşar muavini Sefik Bicoglu, Afyonkarahisar valiliğine getirilmiştir.

Diğer taraftan üçüncü umumî müfettişlik emniyet müşaviri Yakup, dördüncü umumî müfettişlik emniyet müşavirliğine; üçüncü umum müfettişlik emniyet müşavir muavini Zekeriyya,, Trakya umumî müfettişlik emniyet müşavir muavinliğine; Mudanya kazası kaymakamı Zati, birinci umumî müfettişlik emniyet müşavir muavinliğine; ikinci sınıf emniyet polis müfettişlerinden Yunus Vehbi, dördüncü umum müfettişlik emniyet müşavir muavinliğine naklen tayin edilmişlerdir.

Gramer komisyonu Ankarada toplandı

Ankara, 7 (A.A.) — Bugün gramer komisyonu, salâhiyetli âzalarile Ankara tarik dil ve coğrafya fakültesinin geniş salounda toplanmıştır. Maarif Vekilini riyasete intihap eden bu komisyonda söz alan Ahmet Cevat Emre gramer metodunda bir inkılâp yapılması teklifinde bulunmuş, diğer âzalar bu hususu nazarı itibare alarak komisyonun hakiki bir neticeye varması için icap eden mesaiyi sarfetmesi kararı almıştır.

Komisyon, yarın da mesaisine devam edecektir.

Sofya

Alman ve Rumen harp gemilerinin *Bulgar limanlarına girdiğini tekzip ediyor*

Sofya: 7 (A.A.) — Alman ve Rumen harp gemilerinin Karadenizdeki Bulgar limanlarına girmiş olduklarına dair Sovyet radyoları tarafından verilen haberler, resmî Bulgar mahfillerinde katiyetle tekzip olunmaktadır. Bu haberler tamamile uydurmadır.

İngilterenin İrana ait niyetleri

Berlin, 7 (A.A.) — Yarı resmî bir membadan bildiriliyor:

İngilterenin İrana ait bazı niyetleri hakkında ecnebi memleketlerde yayılan haberlerin büyük bir alâka ile karşılandığı Alman Hariciye Nezaretinde teyit edilmektedir.

Hariciye Nezareti mahfillerinden bildirildiğine göre, İngilterenin orta şarka ait emelleri hakkında diğer bir çok haberler gelmektedir.

Yunan Kralı Cenubî Afrikada

Londra, 7 (A.A.) — Yunan kralı George, cenubî Afrika seyahatinden İngiltereye avdetinde ilk iş olarak şüphesiz Yunan müsellâh kuvvetlerinin talimleri, techiz edilmeleri ve arttırılmaları ile meşgul olacaktır.

Suriyede

Muttefikler Hums üzerine yürüyorlar

Kahire, 7 (A.A.) — Orta şark İngiliz kuvvetleri umumî karargâhı, müttefik kıtalarının Hums üzerine yürümeğe devam ettiklerini bildirmektedir.

Merkez mıntakasında İngiliz kuvvetleri mühim bir mevzi ellerine geçirmişlerdir. Sahil mıntakasında Avustralya kıtaları Damur nehrini geçmişlerdir. Şimdi nehrin ilerisinde Vişi kuvvetlerinin başlıca mevzileri ile temas halindedirler.

Kudüs, 7 (A.A.) — İmparatorluk kuvvetleri piştarlarının Damur nehrini aşması Beyrutun zaptı için mühim bir muharebe safhası açmıştır. Nehir Sural'dan Damur körfezine kadar düşmanın müdafaa cephesinin esas hattını teşkil etmektedir.

Beyrut bombalandı, iki Vichy tayyaresi düşürüldü

Kahire, 7 (A.A.) — Reuter ajansının verdiği malûmata göre, müttefik kuvvetler Hums'a 40 kilometre mesafede bir noktaya gelmişlerdir. Ayni ajansa göre büyük İngiliz kuvvetleri sahil mıntakasında seri terakkiler kaydetmektedir.

Pazar günü akşamı İngiliz tayyareleri Beyrut mıntakasındaki petrol depoları ile askeri tahşidatı bombardıman etmişlerdir. İki Vişi tayyaresi düşürülmüştür.

Vichy hükûmetinin tebliği

Vişi, 7 (A.A.) — Suriye harekâtı hakkında dün akşam neşredilen Fransız tebliği:

Suriye çölüne ve Suriyenin şimali şarkî bölgesine girmiş olan zırhlı ve motörlü kolların ekserisi, Fransız hava kuvvetlerinin durmıyan hücumları ve Fransız kıtalarının mukavemeti sayesinde, Tüdmür, Deyrizor ve Telallo'yu henüz geçememiştir. Yalnız, bir kaç müfreze, daha ileriye yürümiye muvaffak olmuştur.

Sahilde, İngiliz kuvvetleri şafakla beraber, Damurdaki Fransız mevzilerine hücum etmişlerdir. Bu hücumdan evvel, bütün gece şiddetli topçu bombardımanı olmuş ve bombardıman İngiliz filosu da iştirak etmiştir. Şiddetli muharebeler devam etmektedir.

Sovyetlere göre

(Başı 1 incide) ***

yaptığı bütün taarruzlar akim kalmıştır.

Novgorod mıntakasında Alman motörlü birlikleri Sovyet mevzilerine taarruz etmişlerdir. Kıtalarımız anudane çarpışmaktadırlar.

Diğer mıntakalarda Sovyet mevzilerinde bir değişiklik olmamıştır.

Tayyarelerimiz faaliyetlerile Sovyet kara ordusuna bir çok yardımlarda bulunmuşlardır.

Sovyet sabah tebliği:

Moskova, 7 (A.A.) — Sovyet İstihbarat bürosu tarafından bu sabah ilk saatlerde neşredilen Sovyet tebliği:

6 Temmuz günü, motörlü cüzütamlar arasında muharebe Ostrov, Lepel ve Novograd - Volinsk bölgelerinde büyük bir şiddetle devam etmiştir.

Ostrov bölgesinde, düşmana karşı yapılan enerjik mukabil hücumlar, düşmana ağır zayiat verdirmiştir.

Bütün gün, Visna bölgesinde çok şiddetli çarpışmalar cereyan etmiştir. Öğleden sonra tank hücumlarına maruz kalan düşman motörlü kıtaları, tedafüi vaziyete geçmiye mecbur bırakılmıştır.

Moskova, 7 (A.A.) — Bugünkü Sovyet tebliğinin mabadi:

Meşgul Sovyet mıntakalarında, Alman kıtaları köylülerin hasat mahsullerini, bütün buğday, patates ve et ihtiyatlarını almaktadır.

Meşgul mıntakalar köylüleri, düşmanın kendi mahsullerinden en küçük bir kısmı bile almasına mâni olmak için mümkün olan bütün tedbirleri ittihaz etmektedir.

Köylüler saman yığınlarını yakmakta, buğdayı, zerzevatları ve yemişleri tahrip etmekte ve şehirlere ateş vermektedir.

Kızılordu ile geri çekilmeğe muvaffak olamıyan köylüler, çetelere iltihak etmektedir. Bütün bunlar, iaşe üsleri ile irtibatı kesilmiş Alman kıtaları içine büyük güçlükler teşkil eylemektedir.

Rumen milleti, Sovyetler birliğine karşı harp yapmak istemiyor. Roman yanın faşist zimamdarlarının bir beyanatına nazaran, memlekette kütle halinde askerden kaçma hareketi müşahede edilmektedir. Maraşov, Kanmilksk ve Troginste bölgelerinde binlerce kişi, seferberlik emrinden kaçmışlardır. 15 temmuzdan evvel orduya iltihak edecek olan firariler için umumî af çıkarılmıştır. Fakat bu tedbir de neticesiz kalmıştır. Firariler, ormanlarda gizlenmekte ve Alman - Rumen kıtalarına kuvvetli bir mukavemet göstermektedir.

28 Alman tayyaresi düşürüldü

Moskova, 7 (A.A.) — Dün akşam neşredilen Sovyet tebliğinde cumartesi günü 28 Alman tayyaresinin düşürüldüğü Sovyet hava kuvvetlerinin sekiz tayyare kaybettiği bildirilmektedir.

Finlândiya - Sovyet hududunda

Sovyet hududu, 7 (A.A.) — Finlanda - Sovyet hududunda tahşit edilen Sovyet kuvvetleri miktarı 70 fırka, bir buçuk milyon tahmin edilmektedir.

Alman kıtaları Leningrada 147 kilometre mesafede bulunuyor

Stokholm, 7 (A.A.) — Stokholm Tidningen gazetesinin bildirdiğine göre, Alman kıtaları Leningrad'a 147 kilometrelik bir mesafede bulunmaktadırlar. Fin - Alman kuvvetleri Murmansk istikametinde yürüyüşlerini tâcil etmişlerdir.

Dün Finlanda üzerinde üç Sovyet tayyaresi düşürülmüştür.

Sovyet hükûmeti Japonyaya bir nota verdi

Moskova, 7 (A.A.) — Sovyet hükûmeti Japonyaya bir nota vererek Alman - Sovyet ihtilâfındaki vaziyetini katî surtete tasrih etmiye davet etmiştir.

Riga körfezinde iki Alman destroyeri batırıldı, Finlândiya körfezinde bir denizaltı tahrip edildi

Moskova, 7 (A.A.) — Bu sabah Sovyet istihbarat bürosu tarafından neşredilen tebliğde bildirildiğine göre, Besarabyadan Almanlar ilk hedef lerine kadar geri püskürtülmüşlerdir.

Riga körfezinde cereyan eden bir deniz muharebesinde iki Alman destroyeri batırılmıştır.

Sovyet ihtiyat kolları harp meydanına sevkedildi

Stokholm, 7 (A.A.) — Rusyadaki askerî harekâtın inkişafı hakkında İsveçe gelen haberlere göre, Sovyet genel kurmayı, şimdiye kadar ihtiyat olarak saklanan Leningrad, Kiyef, Kukof askerî mıntakaları kıtaatını da harp meydanına sevketmiş bulunmaktadır. Bu taze kuvvetler, Stalin hattının önünde harekete geçmişlerdir. Hudut mıntakalarında cereyan eden büyük muharebelere iştirak etmiş bulunan kuvvetlerin bir kısmı da bu hat önünde toplanmış bulunmaktadır.

hadiselerdeki isimler

AFGANİSTAN

Afgan kralı Zahir Han, Afganistanın bu harpte tamamile bitaraf kalmak azmini tebarüz ettirdi.

Afganistan, İranın şarkında kâin ve Rusya ile İngiliz Hindistanı arasında tampon bir devlettir. Arazisi yüksek dağlardan, derin uçurumlardan ve mümbit ovalardan müteşekkildir.

Mesahası 401,000 kilometre murabbaı, nüfusu on bir milyon kadardır.

Zengin olan madenleri arasında altın, gümüş, kömür, kükürt ve küherçele zikredilebilir. Yakutları dünyaca meşhurdur.

Demiryolu yoktur. Nakliyat, bilhassa Hindistana olarak, develer ve katırlarla yapılır. Motörlü vasıtalar için başlıca beş yolu varsa da fena yapılmışlardır. Başlıca ihracat malları pamuklu eşya, boya vesair maddeler mukabilinde Hindistana gönderdiği ipek, halı, yün, beygir, deri, meyva, baharat ve tütündür.

Afganistan 1928 de posta ittihadına girmiştir. Kâbil'de bir telsiz istasyonu vardır. Başlıca şehirleri ve 1927 sayımına göre nüfusları şunlardır: Herat, 121.000; Kâbil (payitaht), 100.000; Kandahar, 60.000.

1747 yılında, kabile reislerinden Ahmet Han Afganistanın istiklâlini ilân etmiş ve Emir unvanile Kandaharda tahta oturmuştur. Halefleri payitahtı Kâbile nakletmişlerdir. Memleket 1838 - 42, 1878 ve 1879 - 81 yıllarında İngiliz istilâsına uğramış ve nihayet 1888 de gerek Rusya ve gerek İngiliz Hindistanile olan hudutları katî surette tesbit edilmiştir.

1922 de hükûmet şekli meşrutî hükümdarlığa ve devlet reisinin unvanı da Emirlikten krallığa tahvil edilmiştir.

Afganistanın hazerî ordusu 25.000 kişidir. Kâbilde, bir askerî mekteple sanayi mektebi vardır.

Son senelerde Afganistan, maarife, ordunun tensikile talim ve terbiyesine, madenlerin işletilmesine büyük ehemmiyet vermiş, bu yolda seri terakkiler de kaydetmiştir.

BAŞ MAKALEDEN DEVAM

Yakın sulh ümitleri var mı?

(Başı 1 incide) —

devamlı tehlikenin önüne geçmek için bir defa mücadeleye atıldıktan ve Ruzvelt gibi cüretli bir şefin yardımile Amerikayı da harekete getirdikten sonra sırf arazi meseleleri esası üzerine bir uzlaşma sulhü yapamaz. Yapmağı hatırdan geçirdiği dakikada intiharı göze almış demektir.

Bu takdirde sulh yolunun açılması için ya Almanyanın ezilerek pes demesi lâzımdır, yahut ta sulh ve emniyet ihtiyacını bizzat duyarak ve karşı tarafın emel ve duygularını olduğu gibi görerek ona göre sulh için samimî bir iş beraberliğini kabul etmesi ve bir takım fedakârlıkları göze alması icap eder.

İngiltere ve Amerikanın, yarın hakkında emniyet duyabilmek için, Almanyadan beklediği ilk teminat, B. Hitlerin iş başından çekilmesidir. Bir müddettenberi Amerikada Göring'in ismi etrafında bir propaganda devam edip gidiyor. Bu propagandaya göre, B. Göring, itidal taraftarı bir adamdır, ifrat cereyanlarına muhaliftir, demokrasilerle karşılıklı bir emniyet ve hakikî bir iş beraberliği esası üzerine anlaşmağı aklına koymuştur. B. Hitler zaten mevki ve nüfuz hırsile değil, vatanî hislerle hareket ettiği için icabında Alman milletinin karşısına çıkıp: «Yollarınız üzerindeki engelleri yıktım, gördüğümüz kötü muamelelerin intikamını aldım. Garp devletlerinden her cihetle müsavi devlet muamelesi görmek fırsatlarını ve maddî varlık imkânlarını size hazırladım. Bu yolda ilerlemek mümkün olsun diye bugün de kendi mevkiimi terketmeği bir şeref ve bir zevk sayarım.» demesi beklenebilir ve B. Hitler, böyle bir harekette bulunabilecek, artist ruhlu bir insandır.

Bunun arkasından Almanya, tegallüp rolünden vazgeçtiğini fiilen göstererek dünyanın cebir ve zor esasına değil, gönül hoşluğu esasına dayanır bir nizamla idaresine imkân bırakacağını isbat ederse ve her millet için istiklâl ve emniyet yolu açıldığına dair her millete kanaat gelirse bugün nasıl yıldırım harbinden bahsediyorsak, günün birinde de bir «Yıldırım mütarekesi» imzalandığını duyabiliriz.

Amerikada Göring propagandasından başka Alman askerî makamlarının Nazi Partisini gölgede bırakarak Almanyanın mukadderatına hâkim olduklarına ve hislere ve akidelere değil, vaziyetin icaplarına uygun müsbet bir yol tutacaklarına dair de bir propaganda yapılmıştır ki, bunu da ufukta beliren diğer bir küçücük sulh izi sanmak caizdir.

Her halde şurası muhakkaktır ki, bugün sulh teşebbüsü ancak Almanyadan gelebilir. Almanların: «Buyurun, şerefli bir sulh için pazarlığa girişelim.» demesi sulh yolunu açmağa kâfi değildir. Tegallüp sisteminden vazgeçtiğine dair İngiltere ve Amerikanın beklediği teminatı vermiye karar vermedikçe sulh beklemenin mânası yoktur. Bu takdirde harbin ya İngiltere ve Amerika, veya Alman ya tamamile yere serilinciye kadar devamını beklemek lâzım gelir ki, bunun için zaman tahmin etmek şimdilik kudretin haricinde bir şeydir.

Böyle bir tahmine girişmek imkânı; ancak Almanyanın Rus seferinden ne dereceye kadar yıpranmış olarak çıkacağı belli olduktan sonra hâsıl olabilir.

Ahmet Emin YALMAN

Mesut bir nikâh

İstanbul Belediyesi Veteriner müdürü Esat Evsenin oğlu Genç hukukçularımızdan Hasan Fikret Evsen ile Metea Denek kampı emini Salih Kuldaşın kızı Mukadder Kuldaşın nikâhı 4.7.941 günü mümtaz bir zümrenin huzuru ve muhterem valimiz Lûtfi Kırdar, Ordinaryüz Profesör Ebulûlâ Mardini, Avukat Necati Yalım ve Elektrik, Tramvay, Tünel idaresi umum müdürü Mustafa Hûlki Eremin şahadetlerile Beyoğlu evlenme dairesinde aktedilmiştir. Gençlere saadetler dileriz.

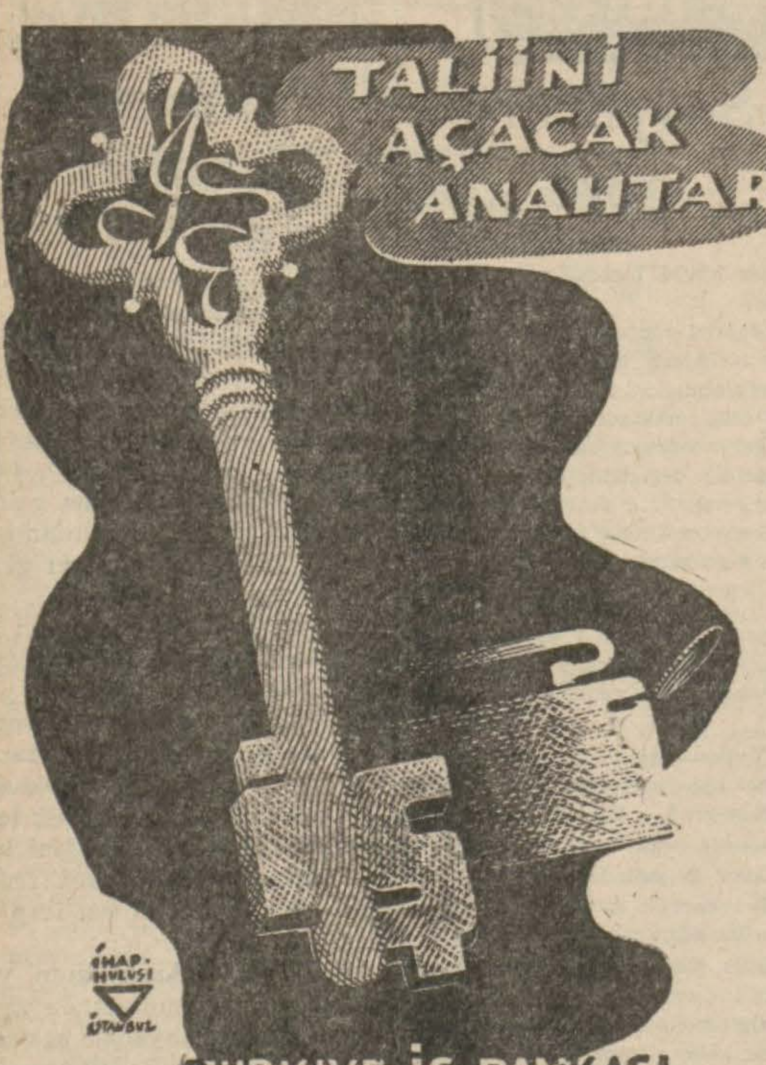

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1941

İKRAMİYE PLÂNI

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İKRAMİYELERİ

1 adet	2000 liralık	=	2000. —	Lira
3 »	1000	»	= 3000.—	»
2 »	750	»	= 1500.—	»
4 »	500	»	= 2000.—	»
8 »	250	»	= 2000.—	»
35 »	100	»	= 3500.—	»
80 »	50	»	= 4000.—	»
300 »	20	»	= 6000.—	»

BULMACA

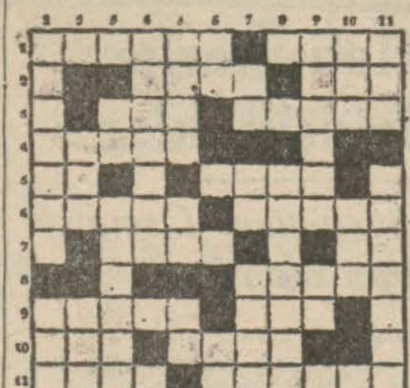

Soldan sağa: 1 — Bir maden, Kudurmuş. 2 — Tabiî felâket, Çok iyi. 3 — Yapma, Aşırı. 4 — Yemek vasıtalarından. 5 — Zamanın taksimatından, Reklâm. 6 — Gato, Deni. 7 — Menfezi kapa! İçtiklerimizden. 8 — Halicin bir semti. 9 — Küçük ve susamsız simit, Mader. 10 — Bir sayı, Bir muharririmiz. 11 — İkinci, Camdan renkli delikli tane.

Yukardan aşağıya: 1 — İstanbulun bir semti, Duygu. 2 — El içi, Eski bir Türk unvanı. 3 — Maslahat, Bir devlet reisi. 4 — Şakır şakır çıkan ses. 5 — Küçük, Bir renk, Şikâr. 6— İstifham, Su. 7 — Bir nevi cetvel, Bir nota, Danslı müsamere. 8 — Kanan. 9 — Kâr, Bir nota. 10 — Büyük, Değnek. 10 — Tersi: Bir meyva, Argo: Satmak.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ

Soldan Sağa: 1 — Deneme; Ses 2 — Adese; Esami 3 — Yaşar; Sen 4 — Esasen 5 — Mali; Arada 6 — Ati; Ak (K) ava (l) 7 — Misafir 8 — Kafatası; Ar 9 — Amil; Giran 10 — San; Batıran 11 — Ak; Dun; Nan.

Yukarıdan Aşağıya: 1 — Dayama; Kasa 2 — Eda; Atlamak 3 — Neşeli; Fin 4 — Esasi; Mal 5 — Mer'a; Ait Bu 6 — Saksağan 7 — Eser; Asit 8 — Sena; Fırın 9 — San; Dai; Ara 10 — Em; Davranan 11 — Sis.

Bursa Liseleri, İngilizce Öğretmenlerinden:

M. Gülbahar'ın

Matbaamızda Basılan

İngilizceden Türkçeye

TELÂFFUZLU VE ETİMOLOJİK

BÜYÜK LÜGAT'in

(İkinci cildi (500) resimli olarak çıkmıştır.

Her cildi bir lira olan bu lûgati almak istiyenler Türkiyede yalnız Bursa kitapçılarından ve Yeni Basımevinden tedarik edebilirler.

RADYOLİN

İLE SABAH, ÖĞLE VE AKŞAM

Her yemekten sonra günde üç defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Adana Belediye Riyasetinden:

Fen Müdürü ve Fen Memuru alınacaktır

1 — Belediyemizin 400 lira aylık ücretli fen müdürlüğü münhaldir. Yüksek mühendis olması şarttır.

2 — Yine 140 lira aylık ücretli bir fen memuru alınacaktır.

Kanunî vasıfları haiz isteklilerin müsbit evrakları ve bir kıta fotoğrafları ilişik dilekçelerile birlikte riyasete müracaatları. (5522)

Türkiye Cümhuriyeti

Ziraat Bankası

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265.

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor

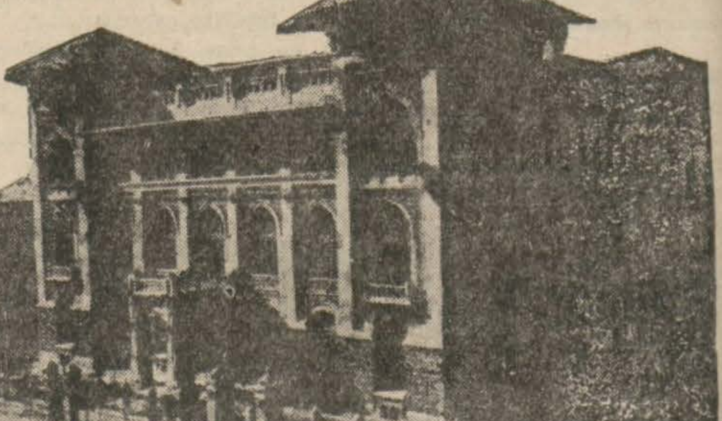

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet	1,000	liralık	4,000 lira	100 adet	50 liralık	5,000 lira
4 »	500	»	2,000 »	120 »	40 »	4,800 »
4 »	250	»	1,000 »	160 »	20 »	8,200 »
40 »	100	»	4,000 »			

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kuralar senede 4 defa, 11 mart, 11 haziran, 11 eylûl, 11 Birincikânunda çekilecektir.

MAHDUT MES'ULİYETLİ

GARP LİNYİTLERİ İŞLETMESİNDEN:

Müessesemiz İdare Merkezi 7 Temmuz 1941 Pazartesi gününden itibaren Tavşanlıya nakledilmiş olacağından, bu tarihten itibaren müessesemizle vaki olacak bilûmum muamelât ve muhaberatın aşağıdaki yeni adresimize tevcih olunması ilân olunur. Mektup adresi:

Mahdut Mesuliyetli Garp Linyitleri İşletmesi - **Tavşanlı**

Telgraf adresi: Linyit - **Tavşanlı**

Sahibi ve Neşriyat Müdürü: **AHMET EMİN YALMAN**

Basıldığı Yer: **VATAN MATBAASI**

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (14175) lira olan (225) ton 250×120×65 m/m. veya 220×105 — 110×60 — 65 m/m. eb'adında ateş tuğlası 18/7/1941 cuma günü saat (15,30) on beş buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 1063 lira 13 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14,30) on dört buçuğa kadar Komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (5333)

Dr. İS. de TARANTO

DAHİLİ HASTALIKLAR MÜTEHASSISI

Tünel Şahdeğirmeni Sok. No. 5

Tel. 49206

2 den 5 e kadar

İstanbul Asliye Birinci Ticaret Mahkemesinden:

Devlet Denizyollarına ait olup süvarisi bulunduğu Marakaz vapurunun 12 inci seferinde 18.6.941 çarşamba günü saat 11,45 de Mudanyadan İstanbula gelmekte iken Kızkulesi istikametinde seyrine devamı esnasında Rıza kaptan idaresindeki 39 numaralı rüsumat motörünün bordasına sıyırarak geçmesini intaç eden hâdiseye ait raporun alınması Kenan Özeş tarafından istida ile talep edilmiş olmakla Deniz Ticaret Kanununun 1065 inci maddesi mucibince gemi veya yükle alâkalı ve kazadan zararlı herkesin raporun alınacağı 16.7.941 çarşamba günü saat 15 de mahkemede hazır bulunmaları lüzumu ilân ile bildirilir. (5531)

Bursada koza fiyatları meselesi görüşülüyor

Tüccarlarla Koza Tarım Kooperatifi arasında mutabakat hasıl oldu

Bursa, (Hususî) — Koza fiyatları meselesini görüşmek üzere yapılan bir toplantıda koza tarım satış kooperatifi ve şehrimiz tüccarları arasında bir mutabakat hâsıl olmuştur. Bu suretle koza fiyatları 200 ile 210 kuruş arasında değişmekle istikrar kazanmış bulunmaktadır.

Fiyatların, vaktinde istikrar peyda etmiş olması tüccar ve fabrikatörlerin zarar etmelerinin önüne geçmiş, müstahsili de, kumaş fiyatlarının haddinden fazla yükselmesine meydan vermiyerek memnun etmiştir.

Çünkü koza piyasasına şimdiye kadar 560 bin kilo koza gelmiştir. Şimdiden sonra da 400 bin kilo kozanın daha geleceği tahmin olunmaktadır.

Bursa Erkek Lisesi Müdürü takdir edildi

Bursa, (Hususî) — Bursa Erkek lisesi müdürü Sami Argüden'in vazifesinde gösterdiği büyük muvaffakıyetten dolayı Maarif Vekâleti kendisini bir takdirname ile taltif etmiştir.

Tekme ile çocuğu tramvaydan aşağı atınca o da biletçinin yolunu kesmiş

Kurtuluşta, Şahin sokağında 18 numarada oturan Nurinin on üç yaşındaki oğlu Kemal, evvelki gün Kurtuluşa gitmekte olan 67 numaralı tramvay arabasına atlamıştır. Çocuğu gören biletçi, 512 numaralı Adil, kızıp yanına gelmiş ve bir tekme ile çocuğu arabadan aşağı atmıştır. Canı acıyan Kemal, bu vaziyete muğber olmuş, akşam Adilin yolunu beklemiştir. Adil gece, işinden dönerken Feriköyde Baruthane caddesinde Kemale rastlamış ve Kemal de sustalı çakısını çekerek Adili göğsünden ağır surette yaralamıştır.

Çocuk kaçmış ise de biraz sonra yakalanmıştır. Yaralı biletçi Adil, Şişli Etfal hastahanesine kaldırılmıştır.

Kindar çocuk, dün adliyeye getirilerek fariki mümeyyiz olup olmadığı hakkında rapor verilmek üzere adliye doktoruna gönderilmiştir. Adliye doktoru Kemalin fariki mümeyyiz olduğuna dair rapor vermiştir.

Çocuk, çakının elinde olduğu bir sırada Adilin kendisine tekme vurduğunu ve kendisinin çakıyı dürttüğünü söylemiştir.

Bursada dokumacılık kursu açıldı

Bursa, (Hususî) — Küçük el sanatlarının kazanmakta olduğu ehemmiyeti gözönünde tutan Bursa halkevi dokumacılık kursları açmış bulunmaktadır. Ayrıca vilâyetimizde el tezgâhlarının bir aylık ihtiyacı olan 6500 paket ipliği temin etmektedir.

Bursada bol yağmurlar

Bursa, (Hususî) — Şehrimiz ve köylere bugün bol yağmurlar yağmıştır. Yağmur hiçbir zarar vermemiştir. Bilâkis bir kısım mahsul için ihtiyaç bile hissediliyordu. Bereketli yağmurlar köylüyü memnun etmiştir.

Bursada bahçeli evler

Bursa, (Hususî) — Bursa ve Uludağ bahçeli evler kooperatifi adı altında şehrimizde teşkil edilmiş olan Yapı kooperatifinin ana mukavelenamesi Vekiller Heyetince tasdik edilmiştir.

Yakında gelmesi beklenen mukavele tebliğ edilir edilmez, kooperatif faaliyete geçecektir. Bu suretle Bursanın en müsait yerinde yeni imar programına göre 50 ev, Uludağda da en az 30 haneli bir (Kooperatif köyü) kurulacaktır.

Bursada ilk buğday mahsulü

Bursa, (Hususî) — Yeni mevsimin ilk buğday mahsulü zahire borsasına gelmiştir. Yeni buğdayımız 12-14 kş. arasında satılmaktadır. Fazla miktarda buğdayın ancak temmuz sonunda gelmesi beklenmektedir. Bu seneki mahsul hem bol, hem de çok güzeldir.

MEMLEKETTEN haberler

Mardinde çok feci bir cinayet

Bir adam çok sevdiği karısı, Mardinin en güzel kadınını öldürdü

Mardin, (Vatan) — Dün şehrimizde feci bir cinayet işlenmiş, Hakkı adında birisi karısı Hayriyeyi tabanca ile öldürmüştür. Cinayetin sebebi namus meselesidir. Bu hususta elde ettiğim malûmatı yazıyorum:

Öldürülen Hayriye 21 yaşlarında bir kadındır. Görenlerin anlattıklarına göre, bu köylü kadın, siyah kaşlı, siyah gözlü, ceylân bakışlı, narin vücutlü ve emsalsiz bir güzelliğe malik bulunuyormuş.

Hakkı Mardinlidir. İki sene evvel, kendi köyü olan Şağlanda bu güzel kadını görmüş, binlerce lira kıymetinde bulunan bir çok arazisini satarak Hayriyeyi nikâhla almış ve şehre getirmiştir. Hakkı, hali vakti yerinde, mülk ve arazi sahibi bir adam olduğundan karısına çok güzel bakmış, onu canı gibi beslemiş, hizmetçiler tutmuş, hatun gibi yaşatmış.

Bir seneye yakın Hakkının yanında bulunan karısı Hayriye, köyde bulunan anne ve babasını görmek için Şağlana gitmiş ve bir daha kocasının yanına dönmemiş ve hattâ boşanmağa kadar gitmiştir. Hakkı, bunun üzerine bu işin sebebini araştırmış ve karısı Hayriyenin ayni köyden Sufi İbrahim oğlu Aziz adında karılı ve çoluk çocuklu bir adamla sevişmekte olduğunu ve onun yanına kaçmış olduğunu işitmiş, karısı hakkında zina davası açmıştır. Mardine getirilen ve muhakemeleri mevkufen yapılan Hayriye ile âşıkı Aziz ikişer buçuk ay mahkûm edilmişler, kadın dün günü doldurarak hapishaneden tahliye edilmiş, yolda gelirken kocası Hakkı ile karşılaşmış, kadın kocasını görünce yüzüne müstehzi bir şekilde bakmış ve Hakkı da bundan kızarak tabancasını çekmesile, varını yoğunu satıp ele geçirdiği güzel Hayriyesini yere sermiştir.

Trakyada Tayakadın çiftliği köylülere veriliyor

Edirne (Vatan) — Ziraat Vekâletince istimlâk edilmiş olan Taya Kadın çiftliğinin mesahası tamamlanmış olduğundan Bosna köyü ile Tayakadın köylülerine ve her aileye seksen dekar olarak tevziine başlanılmıştır.

Hükûmetimizin bu lûtfundan köylüler pek çok sevinmişlerdir. Bu işin pek kısa bir zamanda mükemmel ve teknik vasıtalarla ikmal ve tedvirinde Tapu grup müdürümüz Salih Tangör'ün kıymetli mesaisi takdire şayandır.

Grup müdürümüzün bu değerli mesaisi Umumî müfettişlikçe de takdir edilmiştir.

Sırpsındığı nahiyesinde bir cinayet

Edirne (Hususî) — Sırpsındığı nahiyesine bağlı Karapulut köyünden Mehmet oğlu Ferhat geçen gece evine giderken bir şahıs tarafından öldürülmüştür.

Bu sabah derhal vaka mahalline giden cümhuriyet müddeiumumimiz AşirAksu yaptığı tahkikat neticesinde katili tesbit etmiş ve katil Mehmet tevkif edilmiştir.

Edirnede Şehir klübü

Edirne (Hususî) — Vilâyet cümhuriyet müddeiumumisi Aşır Aksu ve daha bazı arkadaşları Edirnede bir Şehir kulübü açmak üzere teşebbüsata girismişlerdir. Kulübün hazırlanan nizamnamesi vilâyete verilmiştir. Kulüp ittihaz edilecek binada tamirat ve tadilâta başlanmıştır.

Sehrimizde içtimaî bir hareket uyandıracak olan kulüp yakında açılacak ve faaliyete geçecektir.

Define bulan Ali Mastori

Edirne (Hususî) — Evinde bulduğu defineden elde ettiği altınlardan bir kısmını satmak üzere İstanbula kaçan Ali Mastori İstanbulda yakalanmış ve elden çıkardığı 149 adet tarihî kıymeti haiz altın paralarla eritilmiş ve kölçe haline getirilmiş olan bir miktar altın vakanın yeri olması itibarile İstanbul Müddei umumiliğinden Edirne cümhuriyet müddeiumumiliğine gönderilmiştir.

Şehrimiz müddeiumumiliğince tahkikata devam edilmektedir.

Edirne Tapu müdürü

Edirne (Hususî) — Vilâyet Tapu Müdürü Eşref Tözüner Erzurum Tapu müdürlüğüne tayin edilmesi üzerine şehrimizden ayrılmıştır. Mumaileyh şehrimizde sevilmiş değerli bir tapucudur.

Bursada Merinos yetiştirmek için faaliyet arttı

Bursa, (Hususî) — Merinos yetiştirmesi vilâyette gün geçtikçe daha fazla kökleşmektedir. Köylü Merinos koyununu çok daha kârlı görmektedir. Çünkü âdi koyundan daha fazla kâr bırakmaktadır, bir defa, 2 - 3 misli fazla yapağı verir, bu suretle yerli koyun 1,5 - 2 kilo yapağı verirken Merinos koyunu 2,5 - 3 kilo vermektedir. Yerli koyunun yapağısının kilosu 70 kuruş iken yarım kan Merinos koyununun yapağısı 150, saf kan Merinosun ise 170 kuruşa satılmaktadır. Hükûmet yerli koyundan 60 kuruş vergi almaktadır. Merinos koyunları ise bunun ancak yarısına tâbidirler.

Köylü bu gibi kolaylık ve menfaat gördükçe Merinos koyunlarına rağbet göstermektedir.

Ziraat Vekâletinin müsaadesile şimdi yeni sene tabiî tohumlaması için Karacabey Merinos yetiştirme çiftliğinden köyler için koçlar satılmağa başlamıştır. Safkan olanlar 20, yarım kan olanlar da 10 liraya verilmektedir.

Şimdiki halde Bursada tesbit edilmiş 31705 Merinos koyunu vardır.

Köylünün bu koyunları istekle yetiştirmesi dolayısile, 1939 senesinde 1207, 1940 da 1764 Merinos koçuna mukabil, bu seneki tohumlamalar için 2200 koç verilecektir.

Hava Kurumuna yapılacak teberruler için

Türk Hava Kurumu namına yapılan teberrülere ve aslî, yardımcı aza kaydına devam olunmaktadır. Türk Hava Kurumu İstanbul şubesinden aldığımız malûmatta, İstanbul halkının hava kuvvetlerimize karşı gösterdikleri alâkalardan, vatanî hisler le yaptıkları teberrülerden memnuniyetle şükranla bahsedilmektedir.

Teberrülerle âza taahhütleri, idare heyetlerine dahil zevattan teşekkül etmiş heyetlerin müracaatlerile temin ediliyor. Böylece teberrü ve taahhütlerin ayni zamanda masrafsız, daha fazla mıktarda olması imkânları husule gelmektedir.

940 yılında İstanbul Vilâyeti Parti binasında Türk Hava Kurumu Başkanı ve Erzurum Meb'usu Şükrü Koçak'la Parti başkanı, Vali Lûtfi Kırdarın huzurlarile bir kongre toplanarak ehemmiyetli kararlar verilmişti. Bu kararlar arasında Türk Hava Kurumunun muhasebe, tahsildarlık vesair servislerinde çalışanlara verilen ücretlerle zarurî masrafların, kırtasiyenin umumî tahsilâttan tediyesi aidat veya yüzde usulünün kat'iyven men olunması dahi vardı. 940 yılı bütçesinde bu saydığımız masraflar ve ücretler umumî tahsilâtın ancak yüzde yedisi gibi az, ehemmiyetsiz bir mikdar ayrılarak temin olunmuştur.

Türk Hava Kurumu İstanbul Vilâyeti şubesi Müdürü Yusuf Rıza Oran tarafından verilen izahatta, idare heyetlerinin müracaatlarile teberrü ve taahhütler temin eylemek mesaisine, muhterem tacirlerimizden bir kısmının da iştirak eylemelerine, taahhüt ve teberrülerini arzularile, vatanî hislerinin icabatı telâkki ederek esirgemiyen zevata teşekkür olunmakta ve şu cihetler de ehemmiyetle tebarüz ettirilmektedir:

— (Büyük ve dağınık ticaret merkezi olan İstanbulda, sayın tacirlerimize ve değerli, hamiyetli vatandaşlarımıza ayni zamanda müracaata imkân bulunamıyor. Azamî gayretle, sıra ve tedric usulüne göre müracaat mecburiyetinde kalmaktayız ve bu vatan borcunu ödemek şereflerinden hiçbir vatandaşı mahrum bırakmamak için son günlerde radikal, şümullü tedbirler de almış bulunmaktayız).

Yanında çalıştığı doktorun 1700 lirasını çalmış

Taksimde oturan Doktor Safaeddinin yanında çalışan hizmetçi Fethiye bir gün doktorun evde bulunmadığı bir sırada efendisinin 1700 lirasını çalıp kaçmıştır. Bilâhare yakalanan Fethiye, dün adliyeye verilmiştir.

Sultanahmet Birinci Sulh cezada sorgusu yapıldıktan sonra, mahkeme Fethiyenin tevkifine karar vermiştir.

GÜNÜN BORSASI

7 TEMMUZ 941

	Kapanış
1 Sterlin	5,24
100Dolar	130,0[illegible]
» İsviçre Frc.	29,6[illegible]
» Drahmi	—,—
» Peçeta	12,9[illegible]
» Yen	31,1[illegible]
» İsviçre Kronu	31,0[illegible]

Esham ve Tahvilât

	L.
1933 Türk borcu I	20
1918 İstikrazı Dahilî	22
1933 İkramiyeli Ergani	20
1934 Sıvas - Erzurum	20
Anadolu Demiryolu Tahvili	45
T. C. Merkez Bankası	129
T. İş Bankası müessis hisse	130
T. İş Bankası (Nama muhar')	11
Osmanlı Bankası	26

NUKUT

Türk Altını (Reşat)	2[illegible]
Türk Altını (Hamit) küçük	2[illegible]
Türk Altını küçük (Hamit)	2[illegible]
Türk Altını (Aziz)	2[illegible]
Osmanlı Bankası «Banknot»	2
Kalın beşi birlik	106
» » (Hamit)	108
» » (Reşat)	111
24 ayar altın gramı	3
Mecidiye	

Dr. Hafız Cemal

LOKMAN HEKİM

Dahiliye Mütehassısı

Divanyolu 104

Muayene saatleri: Pazar hariç hergün 2,5. Tel: 23898

DOKTOR

ÇİPRUT

Cildiye ve Zührevîye Mütehassısı Beyoğlu Yerli Mallar Pazarı karşısında Posta sokağı köşesinde Meymenet apartımanı Tel. 43553